

Analýza trestné činnosti v souvislosti s insolvenčním řízením

VERONIKA KORDULOVÁ

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Veronika Kordulová**
Osobní číslo: **L17023**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Analýza trestné činnosti v souvislosti s insolvenčním řízením**

Zásady pro vypracování

1. Charakterizujte právní rámec insolvence a insolvenční řízení.
2. Specifikujte trestné činy proti majetku zaměřené na trestné činy v souvislosti s insolvenčním řízením a proveďte výklad jednotlivých skutkových podstat (§222-§227).
3. Proveďte komparaci právní úpravy trestné činnosti v souvislosti s insolvenčním řízením v ČR a SR.
4. Na základě statistických údajů analyzujte z hlediska četnosti, skladby a objasněnosti trestnou činnost v souvislosti s insolvenčním řízením v ČR.

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční zákon: s poznámkami, judikaturou, nařízením Rady ES 1346/2000 a prováděcími předpisy. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-87576-80-9.
 2. HÁSOVÁ, Jiřina a Tomáš MORAVEC. Insolvenční řízení. V Praze: C.H. Beck, 2013. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-459-9.
 3. DRAŠTÍK, Antonín. Trestní zákoník: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucí bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Radomíra Veselá, Ph.D.**
Ústav environmentální bezpečnosti

Datum zadání bakalářské práce: **1. listopadu 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2020**

Univerzita Tomáše Bati
Fakulta logistiky a řízení
Ústav řízení
Akademický rok: 2019/2020
ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
projektu: umělecká díla uměleckého výstav

Ustav řízení
Katedra řízení
Fakulta logistiky a řízení
Univerzita Tomáše Bati
Akademický rok: 2019/2020

Žádost pro vypracování

Žádám o vypracování bakalářské práce na téma: „Umělecká díla uměleckého výstav“.
Pro vypracování bakalářské práce jsem se seznámil s zadáním a souhlasím s tím, že práci vypracuji v souladu s podmínkami a termíny uvedenými v zadání.
Pro vypracování bakalářské práce jsem se seznámil s zadáním a souhlasím s tím, že práci vypracuji v souladu s podmínkami a termíny uvedenými v zadání.
Pro vypracování bakalářské práce jsem se seznámil s zadáním a souhlasím s tím, že práci vypracuji v souladu s podmínkami a termíny uvedenými v zadání.

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2019

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15. 5. 2020

Jméno a příjmení studenta: Veronika Kordulová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářské práce je ve svém rozsahu věnována analýze trestné činnosti, která je páchána v souvislosti s insolvenčním řízením. Cíl práce je založen na analýze jednotlivých, úpadkových trestných činů dle dostupných statistik a následně pak na komparaci právní úpravy v České republice s právní úpravou v zahraničí. Na základě provedené analýzy jsou výsledkem práce návrhy de lege ferenda.

Klíčová slova: insolvenční řízení, úpadkové trestné činy, trestní zákoník.

ABSTRACT

This bachelor thesis is focused on the analysis of the criminal activity, which is committed in connection with insolvency proceedings. The aim of the work is based on analysis of each insolvency crimes according to the available statistics and the comparison of legal regulations in the Czech Republic and legal regulations abroad. The result of the work is to set proposals de lege ferenda based on processed analysis.

Keywords: insolvency, insolvency crimes, criminal code.

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, paní JUDr. Radomíře Veselé, Ph.D., za její ochotu a čas věnovaný odbornému vedení a za její cenné rady a připomínky, které mi byly nápomocny při zpracování této práce.

Rovněž bych chtěla se srdce poděkovat své rodině za trpělivost a pochopení v období, kdy tato práce vznikala.

„Zákon je rozum zbavený vášně“ (Aristoteles)

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 PRÁVNÍ RÁMEC INSOLVENCE A INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	12
1.1 INSOLVENCE A INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	12
1.2 INSOLVENČNÍ REJSTRÍK	13
1.3 INSOLVENČNÍ SOUD.....	13
1.4 INSOLVENČNÍ SPRÁVCE A JEHO ČINNOST	14
2 SPECIFIKA MAJETKOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ SE ZAMĚŘENÍM NA TRESTNÉ ČINY V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM	15
2.1 POJEM TRESTNÉHO ČINU.....	16
2.2 ÚPADEK	18
2.3 ZPŮSOB ŘEŠENÍ ÚPADKU	19
3 VÝKLAD JEDNOTLIVÝCH SKUTKOVÝCH PODSTAT TRESTNÝCH ČINŮ V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM V ČR.....	22
3.1 POŠKOZENÍ VĚŘITELE PODLE § 222 TZK	22
3.2 ZVÝHODNĚNÍ VĚŘITELE PODLE § 223 TZK	23
3.3 ZPŮSOBENÍ ÚPADKU PODLE § 224 TZK	24
3.4 PORUŠENÍ POVINNOSTI V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ PODLE § 225 TZK	25
3.5 PLETICHY V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ PODLE § 226 TZK	26
3.6 PORUŠENÍ POVINNOSTI UČINIT PRAVDIVÉ PROHLÁŠENÍ O MAJETKU PODLE § 227 TZK	27
3.7 OSTATNÍ ÚPADKOVÉ TRESTNÉ ČINY	28
3.7.1 Podvod podle § 209 TZk	29
3.7.2 Porušení povinnosti při zprávě cizího majetku podle § 220 TZk	29
3.7.3 Porušení povinnosti při zprávě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 TZk	29
3.7.4 Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 ZTk	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 ANALÝZA TRESTNÉ ČINNOSTI V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM.....	32
4.1 STATISTIKY JEDNOTLIVÝCH ÚPADKOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ SPÁCHANÝCH NA ÚZEMÍ ČR V ROCE 2019	33
4.2 ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH OBJASNĚNÝCH ÚPADKOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ Z HLEDISKA VÝŠE PRŮMĚRNÉ ŠKODY	36
5 KOMPARACE TRESTNÉ ČINNOSTI V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM V ČR A SK.....	39

5.1	SLOVENSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	39
5.2	ÚPADKOVÉ TRESTNÉ ČINY NA SLOVENSKU	40
5.3	PODVOVNÝ ÚPADEK PODLE § 227 STZ.....	41
5.4	ZAVINĚNÝ ÚPADEK PODLE § 228 STZ.....	42
5.5	POŠKOZOVÁNÍ VĚŘITELE PODLE § 239 STZ.....	45
5.6	ZVÝHODŇOVÁNÍ VĚŘITELE PODLE § 240 STZ	46
5.7	MACHINACE V SOUVISLOSTI S KONKURZNÍM A VYROVNÁVACÍM ŘÍZENÍM PODLE § 241 STZ	46
5.8	MAŘENÍ KONKURZNÍHO NEBO VYROVNÁVACÍHO ŘÍZENÍ PODLE § 242 A § 243 STZ.....	47
5.9	KOMPARACE ÚPADKOVÝCH DELIKTŮ Z HLEDISKA RŮZNÝCH ASPEKTŮ V ČR A SR.....	50
6	NÁVRHY DE LEGE FERENDA	54
	ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	57
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	60
	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	61
	SEZNAM GRAFŮ	62

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je analýza trestné činnosti v souvislosti s insolvenčním řízením. Insolvence je v dnešní době poměrně běžná věc a každý z nás se snadno může dostat do pozice jak dlužníka, tak věřitele. Stejně tak, jak narůstá počet insolvencí, rozrůstá se i šíře spáchaných trestných činů s insolvenčí souvisejících. V současné době představují tyto trestné činy poměrně významnou složku majetkové a hospodářské kriminality. Takové trestné činy označujeme jako úpadkové delikty a směřují proti vlastnictví a majetku ve vztazích mezi věřiteli a dlužníky.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části práce je vymezen právní rámec insolvence a jsou popsány základní pojmy jako insolvenční řízení, insolvenční soud a insolvenční správce. Následuje specifikace majetkových trestných činů až po výklad jejich jednotlivých skutkových podstat. Jmenovitě se jedná o tyto trestné činy: poškození věřitele, zvýhodnění věřitele, trestný čin způsobení úpadku, trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení, pletichy v insolvenčním řízení a porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku.

Praktická část je rozčleněna na 3 kapitoly. V první kapitole jsou, dle dostupných statistických údajů, zmapovány jak počty spáchaných úpadkových trestných činů v jednotlivých krajích, tak celkový vývoj za poslední roky. Další kapitola je věnována slovenské právní úpravě. Slovenská republika byla ke komparaci zvolena nejen kvůli naší společné, dlouhé historii, ale především kvůli podobné právní úpravě. V této stěžejní kapitole celé práce budou popsány jednotlivé úpadkové trestné činy a srovnány s českou právní úpravou. Následně budou tyto trestné činy spáchané souběžně v ČR a SR z hlediska jejich počtu analyzovány. V poslední kapitole se pokusím shrnout poznatky vycházející z výsledků analýzy a zhodnotit je, včetně návrhů *de lege ferenda*. V této části práce budu vycházet z teoretických poznatků, které jsem načerpala při zpracovávání teoretické části bakalářské práce.

Cílem práce je analyzovat úpadkové trestné činy a následně porovnat českou a slovenskou právní úpravu. Vycházet budu především z relevantních právních předpisů obou srovnávaných států, dále z odborných knih z oblasti trestního práva a z dostupných statistických údajů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ RÁMEC INSOLVENCE A INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Insolvence se řídí zákonem č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2008. Zákon upravuje řešení úpadku nebo hrozícího úpadek a majetkové poměry zadlužených osob k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem. V insolvenčním řízení se podpůrně uplatňuje také zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Ten upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k dodržování smluv a zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům jiných osob.¹ Dalším důležitým předpisem je zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

1.1 Insolvence a insolvenční řízení

Insolvenci můžeme chápat jako platební neschopnost dlužníka, kdy nemá dostatek finančních prostředků, aby mohl splácet své dluhy a dostál tak závazkům vůči věřitelům. Insolvenční řízení je řízení před insolvenčním soudem, jehož předmětem je dlužníkův úpadek (nebo hrozící úpadek).²

Insolvenční řízení tedy můžeme chápat jako pomoc jak na straně dlužníka, tak na straně věřitele. Dlužníkovi se nabízí možnost oddlužení a zároveň se věřitelům uhradí určitá část vzniklého dluhu. Cílem insolvenčního řízení je nalézt způsob, jak se vypořádat s dluhy, tak, aby byli v co nejvyšší možné míře uspokojeni všichni dlužníkovi věřitelé, a přitom dbát na to, aby jeho účastníci nebyli poškozeni ani zvýhodněni.³

Insolvenční řízení se dělí na tři části:

1. Zahájení insolvenčního řízení
2. Průběh insolvenčního řízení
3. Ukončení insolvenčního řízení

¹ Zákon č. 99/1963Sb., § 1 odst.1

² MARŠÍKOVÁ, Jolana *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2017, 316 stran. Pro Praxi. ISBN 978-80-7380-675-0

³ EPRAVO.CZ, *oddlužení*, [ONLINE]. Praha: epravo.cz, 2019 [cit. 08. 11. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/oddluzeni-109352.html>

V první fázi se insolvenční řízení zahájí podáním návrhu na oddlužení. Insolvenční soud zahajuje samotné řízení vyhláškou, kterou soud zveřejní v insolvenčním rejstříku nejpozději do 2 hodin poté, kdy mu došel insolvenční návrh. Při zahájení už nesmí dlužník se svým majetkem jinak nakládat. Druhá fáze začíná rozhodnutím o úpadku a je přidělen insolvenční správce. V třetí fázi dochází ke splnění všech závazků vůči věřitelům a proces oddlužení se řádně ukončí.

1.2 Insolvenční rejstřík

Insolvenční rejstřík je veřejný informační systém veřejné správy, vedený příslušným rejstříkovým soudem, kterým je krajský soud. Jedná se o důležitý komunikační prostředek insolvenčního soudu, který jeho prostřednictvím zveřejňuje veškerá rozhodnutí v insolvenčním řízení. Je veřejně přístupný na internetu a je v něm obsažen nejen seznam dlužníků, ale také seznam insolvenčních správců a spisů. Insolvenční zákon je také stěžejním nástrojem pro doručování písemností.⁴ Zjednodušeně řečeno, dostane-li se dlužník rozhodnutím soudu do insolvence, zveřejní se toto rozhodnutí na internetu v insolvenčním rejstříku. Tímto úkonem toto rozhodnutí považuje za doručené všem stranám, tedy i věřitelům.

1.3 Insolvenční soud

Je krajský soud, u kterého probíhá insolvenční řízení. V případě fyzické osoby (nepodnikatele) je místně příslušným krajský soud, v jehož obvodu má dlužník bydliště. V případě, že je dlužníkem fyzická osoba – podnikatel, je to krajský soud, v jehož obvodu má dlužník sídlo. Dojde-li k odvolání je insolvenčním soudem příslušný vrchní soud a Nejvyšší soud ČR, pokud se rozhoduje o dovolání se v insolvenční věci.⁵

Insolvenční soud rozhoduje buď statutárně – vydává příslušná rozhodnutí neboli usnesení (např. o hlasovacím právu věřitelů, rozhodnutí o úpadku dlužníka a o způsobu jeho řešení), nebo je jeho činnost dohlédací – vykonává dohled nad činností ostatních procesních subjektů. Dohlédací činnosti soudu podléhají dlužník, věřitelé, insolvenční správce a likvidá-

⁴ Dle § 424, Stanoví-li tento zákon, že se písemnost doručuje zveřejněním v insolvenčním rejstříku, pokládá se písemnost za doručenou v okamžiku jejího zveřejnění v insolvenčním rejstříku.

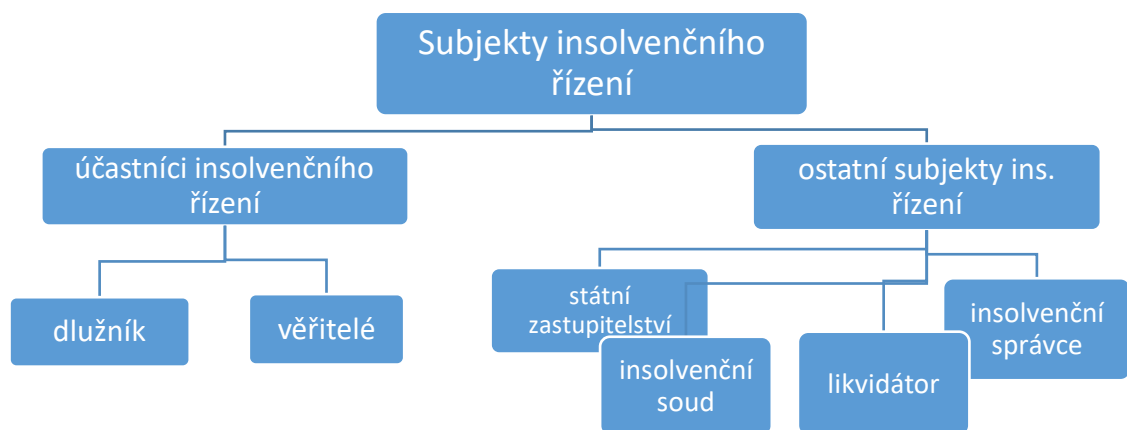
⁵ MARŠÍKOVÁ, Jolana *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2017, s. 13

tor dlužníka. Taková pravomoc soudu je striktně dána od okamžiku, kdy je podán návrh na rozhodnutí dlužníka o úpadku. Insolvenční soud rozhoduje o záležitostech týkajících se průběhu řízení a zajišťuje přislaná opatření k dosažení účelu insolventního řízení.⁶

1.4 Insolvenční správce a jeho činnost

Insolvenční správce je fyzická nebo právnická osoba. Není přímo považována za účastníka insolventního řízení, i když se ho účastní. V celém průběhu řízení můžeme tento subjekt chápat jako kontrolora, který vystupuje pod svým jménem ale na účet dlužníka⁷. Jeho úloha zahrnuje činnosti s úpadkem s jeho řešením s následným oddlužením dlužníka. Dále zajišťuje a řeší soupis majetkové podstaty, oceňování majetku a jeho správu. Insolvenčním správcem může být také veřejná obchodní společnost, zahraniční společnost nebo zahraniční sdružení, ovšem za předpokladu že splňuje stejné podmínky založení dle práva EU.⁸

Insolvenční správce musí být oprávněn k výkonu funkce povolením, které vydává Ministerstvo spravedlnosti ČR. Insolvenčního správce stanovuje pro každé insolvenční řízení předseda insolventního soudu. Během řízení je insolvenční soud nebo věřitelé oprávněni insolventního správce odvolat a dohodnout se na stanovení nového správce. Seznam všech správců je součástí trestního rejstříku, jehož vedením je také pověřeno Ministerstvo spravedlnosti.

Obrázek 1: subjekty insolvenčního řízení [vlastní zpracování dle insolv. zákona]

⁶ HÁSOVÁ, Jiřina a Tomáš MORAVEC. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-715-6.

⁷ DEUTSCH, Erich. Úloha, postavení a pojetí insolvenčního správce v kontextu zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). *Daně a finance*, 2007, č. 5, s. 5.

⁸ Více § 2, zákona č. 312/2006 Sb., zákon o insolvenčních správcích

2 SPECIFIKA MAJETKOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ SE ZAMĚŘENÍM NA TRESTNÉ ČINY V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM

Tyto trestné činy řadíme mezi tzv. úpadkové trestné činy, nebo je také nazýváme úpadkové delikty. V této kategorii jsou zařazeny proto, že jejich společným zájmem je ochrana majetku. Zjednodušeně řečeno *jde o trestné činy, jejich spáchání bezprostředně souvisí především se závazkovými právními vztahy mezi věřiteli a dlužníky, s úpadkem dlužníka a jeho řešením a s insolvenčním řízením.*⁹

Úpadkové delikty znalo trestní právo již v období první Československé republiky a období socialismu byl v trestním zákoně (zákon č. 86/1950 Sb. a zákon č. 140/1961 Sb.) uveden alespoň jeden konkursní trestný čin – poškození věřitele. Důležitým milníkem pro rozšíření škály trestných činů byl porevoluční zákon č.328/1991Sb., o konkurzu a vyrovnání. Od té doby se začaly trestné činy spojené s insolvenčním řízením rozrůstat až do dnešní doby. Současný trestní zákoník na rozdíl od předchozí právní úpravy, obsahuje řadu změn v obsahu skutkových podstat, což má za následek jejich snadnější postih.

Trestní zákoník (dále TZk) je v České republice platným a Parlamentem České republiky přijatým zákoníkem a hlavním pramenem trestního práva hmotného. Byl vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 40/2009 Sb. Jde o zákon, který vymezuje trestné činy a ukládá trestní sankce, které lze za jejich spáchání uložit.¹⁰ Trestní zákoník se skládá ze 421 paragrafů, které jsou rozděleny do tří částí. Část první (tzv. obecná) obsahuje obecná ustanovení, která jsou společná buď všem trestným činům, nebo jen určitým skupinám trestných činů. Část druhá (tzv. zvláštní) se skládá z 13-ti hlav, ve kterých jsou obsaženy znaky jednotlivých trestných činů. Třetí část pak trestního zákoníku pak tvoří přechodná a závěrečná ustanovení.

⁹ PÚRY, František. *Úpadkové trestné činy v České republice*, Brno, 2014. Disertační práce. Masarykova univerzita. Právnická fakulta. Katedra trestního práva.

¹⁰ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 45.

Shora citovaným zákonem došlo ke zvýšení trestní represe za jednotlivé úpadkové delikty, které byly následně zařazeny do hlavy V. zvláštní části trestního zákoníku, tedy do skupiny trestných činů proti majetku.¹¹

Určit přesnou definici těchto majetkových a hospodářských deliktů je vzhledem k jejich různorodosti forem jednání je velmi složité. Mezi úpadkové delikty řadíme:

- *Poškození věřitele podle § 222 TZk*
- *Zvýhodnění věřitele podle § 223 TZk*
- *Způsobení úpadku podle § 224 TZk*
- *Porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 TZk*
- *Pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 TZk*
- *Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227 TZk*

Ve znění účinném v době od 1. 5. 2000 do 31. 12. 2007 se mezi úpadkové delikty řadil (podle § 126 odst. 2 tr. zák.) trestný čin *porušení povinnosti v řízení o konkurzu* což se změnilo ještě za účinnosti starého trestního zákona jeho novelou provedenou zákonem č. 296/2007 Sb.¹²

2.1 Pojem trestného činu

Za trestný čin se označuje protiprávní jednání, které je trestním zákoníkem označeno za trestné a které vykazuje znaky uvedené v trestním zákoně. Čin, který nelze považovat za trestný, je ten, který nemá formální znaky uvedené v trestním zákoně, i když se může jednat o počínání, které může být podle konkrétního posouzení pro společnost škodlivé.

Trestní zákoník nám trestný čin definuje takto:

(1) Trestným činem je protiprávní čin, který zákon označuje za trestný čin a vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.

¹¹ BERGER, Pavel. Úpadkové delikty. In: *Bulletin advokacie.cz* [online]. Praha: Advokátní deník, 2012, 2012 [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/upadkove-delikty>

¹² PŮRY, František, KUČTA, Josef. Postih úpadkových deliktů podle nového trestního zákoníku s přihlédnutím k úpravě přípustného rizika. *Bulletin advokacie*, 2011, č. 9, s. 13.

(2) K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.¹³

Je důležité zmínit, že ne každý čin, který je v rozporu se zákonem můžeme označit jako trestný čin. Může se jednat o přešůpek nebo přečin, který je zaviněný z nedbalosti nikoliv úmyslně: v trestním právu ČR rozdělujeme trestné činy na přečiny a zločiny.

(1) Přečinem jsou všechny nedbalostní činy a ty úmyslné trestné činy, na než trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horná hranicí trestná sazby do pěti let.

(2) Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny: zvlášt' závažnými jsou ty úmyslné trestné činy, na než trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.¹⁴

Skutková podstata trestného činu: můžeme ji chápat jako množinu typových znaků, na základě kterých od sebe odlišujeme různé druhy trestných činů. Pokud osoba naplní svým počínáním takové znaky – tedy spáchá trestný čin, dojde tak k naplnění skutkové podstaty.

Typové znaky skutkové podstaty:

- **Objekt:** statek (společenské hodnoty a zájmy chráněné trestním zákonem) proti kterému trestný čin směřuje
- **Objektivní stránka:** jednání, následek a příčinná souvislost a také místo, čas a předmět útoku
- **Subjekt:** pachatel (kdokoliv, kdo je trestně odpovědný = fyzická osoba), dále stanovený věk a přičetnost. U některých skutkových podstat je okruh omezen určitou vlastností, povinností nebo postavením.
- **Subjektivní stránka:** zavinění, zahrnuje úmysl či nedbalost, výjimečně pohnutka nebo cíl.¹⁵

¹³ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 61

¹⁴ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 90.

¹⁵ HRADIL, P. *Právo pro gymnázia, obchodní akademie, střední a vyšší odborné školy: podle právního stavu k 1.1.2016*. Valašské Klobouky: Petr Hradil, 2016. ISBN 978-80-270-0438-6.

Trestní odpovědnost právnických osob tvoří výjimku v zásadách individuální odpovědnosti fyzické odpovědnosti za trestný čin a od roku 2012 se jím zabývá institut trestní odpovědnosti právnických osob.¹⁶

2.2 Úpadek

Úpadek vyjadřuje hospodářský stav dlužníka a je definován v ust. § 3 zákona č. 182/2006 Sb. tak, že „*dlužník je v úpadku, jestliže má*

a) více věřitelů

b) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti

c) tyto závazky není schopen plnit (dále jen „platební neschopnost“)

(2) Má se za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže

a) zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo

b) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo

c) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo

d) nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud.“

(3) Dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, je v úpadku i tehdy, je-li předlužen. O předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku se přihlíží také k další správě jeho majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat.

4) O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.¹⁷

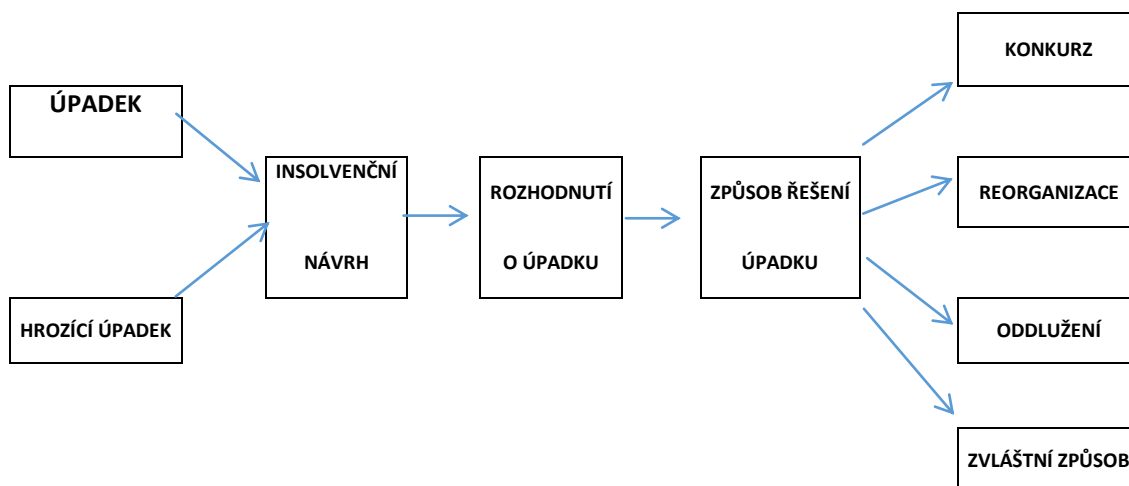
¹⁶ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob.

¹⁷ Zákon 182/2006 Sb., § 3

Úpadek je v úpadekových deliktech zcela stěžejním pojmem. Dlužník je v úpadku, jestliže má více než dva věřitele a má závazky více než 30 dnů po splatnosti a tyto závazky není z důvodu platební neschopnosti schopen plnit. „Aby byl insolvenční návrh úspěšný a na jeho základě bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka, musí být splněna základní podmínka, a to samotný úpadek dlužníka. Úpadek existuje ve dvou formách. Ve formě platební neschopnosti nebo v případě dlužníka, kterým je právnická osoba nebo fyzická osoba - nepodnikatel ve formě předlužení“.¹⁸

2.3 Způsob řešení úpadku

Insolvenční zákon rozlišuje tři základní možnosti, jak úpadek řešit, a sice konkurzem, reorganizací nebo oddlužením. Dalším způsobem je pak tzv. zvláštní způsob řešení úpadku, který se týká finančních institucí.¹⁹

Obrázek 2 způsob řešení úpadku. [Vlastní zpracování dle Bussinesinfo.cz]²⁰

¹⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-675-0.

¹⁹ Zákon č. 182/2006 Sb., hlava IV

²⁰ Zdroj: Businessinfo [online]. Insolvence – úpadek a způsoby jeho řešení. [cit. 15.11.2019]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-a-zpusoby-jeho-reseni-ppbi-51182.html#!&chapter=2>.

2.3.1 Konkurz

Způsob řešení úpadku konkurzem spočívá v tom, že dlužník zcela přichází v důsledku prohlášení konkurzu o schopnost nakládat s majetkem, který tvoří majetkovou podstatu. Takový majetek je insolvenčním správcem zpeněžen a na základě zjištěných pohledávek věřitelů dochází k jejich uspokojení z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty. Účinek prohlášeného konkurzu nabývá účinnosti okamžikem, kdy je zveřejněno usnesení o prohlášení konkurzu v insolvenčním rejstříku. Do majetkové podstaty dlužníka spadá majetek dlužníka, jeho spoluvlastnické podíly na majetku a majetek, který je ve společném jmění manželů. Patří sem zejména: peněžní prostředky, věci movité a nemovité, podnik, soubor věcí a věci hromadné, vkladní knížky, akcie, směnky, šeky, cenné papíry, obchodní podíl, dlužníkovi peněžité i nepeněžité pohledávky, dlužníková mzda nebo plat (popř. jiná pracovní odměna) a další práva a majetkové hodnoty, mají-li ocenitelnou hodnotu.²¹

2.3.2 Reorganizace

Reorganizací lze řešit úpadek nebo hrozící úpadek podnikatele nebo právnické osoby za účelem zachování podniku podnikatele, nebo jeho části. Řešení úpadku formou reorganizace nabízí výhodnější řešení oproti zpeněžení majetkové podstaty jako by tomu bylo v konkurzu. Při reorganizaci dochází k překonání krizového stavu podniku za jeho chodu, a tím dochází k zachování jak samotného podniku, tak pracovních příležitostí. Reorganizační plán schvaluje insolvenční soud. *„O povolení reorganizace může být insolvenčním soudem rozhodnuto už při rozhodnutí o úpadku nebo po jeho vydání, a to na základě návrhu dlužníka nebo věřitele.“*²²

2.3.3 Oddlužení

Oddlužení je pro dlužníky (fyzické a právnické osoby - nepodnikatele) oproti např. konkurzu méně invazivní forma řešení úpadku. Zpravidla jej lze provést dvěma způsoby. A

²¹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-675-0.

²² *Praktický průvodce insolvenčním řízením: Charakteristika reorganizace* [online]. Praha: Verlag Dashöfer, 2014 [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/onb/33/charakteristika-reorganizace-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFETumJfoBeSZ0vYC6VkVoCgDS1BA/?uri_view_type=36

sice: sestavením splátkového kalendáře nebo zpeněžením majetkové podstaty dlužníka. V případě, že zpeněžený majetek nestačí k pokrytí dluhu nebo příjmy dlužníka nejsou dostačující pro splácení splátkového kalendáře, lze zkombinovat oba způsoby. Pokud je dlužníkovi umožněno splácet dluh ve formě splátkového kalendáře, vymezí se zabavitelná část mzdy a tu je pak dlužník povinen prostřednictvím insolvenčního správce odvádět svým věřitelům po dobu pěti let. Pokud dlužník v průběhu insolvenčního řízení plnil řádně své povinnosti, je mu (po splnění splátkového kalendáře nebo provedení oddlužení ve formě zpeněžením majetkové podstaty) přiznáno osvobození od dluhů. Tímto bude dlužník zbaven své pohledávky vůči přihlášeným věřitelům, kteří se účastnili insolvenčního řízení. Návrh na způsob řešení úpadku oddlužením podává výhradně dlužník, prostřednictvím advokáta, notáře, soudního exekutora, insolventního správce nebo akreditované osoby. S oddlužením musí souhlasit věřitelé, hlasující o způsobu jeho uskutečnění. V případě manželů lze podat společný návrh na řešení jejich úpadku oddlužením.

Důležitým rozdílem mezi konkurzem a oddlužením je takový, že v případě oddlužení, pokud dlužník řádně a včas plní svoje závazky (po stanovenou dobu 5 let) soud následně odpouští zbylé dluhy, které má vůči přihlášeným věřitelům zahrnutým do oddlužení.²³

²³ *Oddlužení* [online]. 2019 [cit. 2020-06-26]. Dostupné z: <http://www.upadkovepravo.cz/oddluzeni>

3 VÝKLAD JEDNOTLIVÝCH SKUTKOVÝCH PODSTAT TRESTNÝCH ČINŮ V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM V ČR

Tato kapitola se zabývá vybranými úpadkovými trestnými činy, mezi které patří tyto činy – poškození věřitele, zvýhodnění věřitele, způsobení úpadku, porušení povinnosti v insolvenčním řízení a pletichy v insolvenčním řízení.

3.1 Poškození věřitele podle § 222 TZk

Poškození věřitele je úmyslný trestný čin, který je zaměřen proti jednáním, kterým se snaží dlužník poškodit svého věřitele. Cílem pachatele tohoto trestného činu je znemožnit věřiteli, aby se domohl svého práva. O jaké protiprávní jednání se jedná, vymezuje ve svém prvním odstavci § 222 trestní zákoník, který říká, že kdo byť jen částečně, zmaří uspokojení svého věřitele takovým způsobem, že zničí, zatají, zcizí a učiní nebo odstraní - byť jen díl svého majetku dopouští se protiprávního jednání. Stejně tak to platí v případě, převezme-li pachatel dluh jiné osoby, pronajme věc, která je předmětem závazku, předstíhá neexistující závazek nebo závazek přecení nad svou skutečnou hodnotu (nebo jeho hodnotu záměrně sníží) Rovněž to platí i v případě, předstírá-li pachatel splnění závazku. Za výše uvedené počínání hrozí pachateli, který na cizím majetku způsobí nemalou škodu trest odnětí svobody až na dvě léta, nebo bude potrestán zákazem činnosti.²⁴

V druhém odstavci § 222 je naopak definováno počínání pachatele, který není přímo dlužník. Pokud tato osoba dlužníkovi zničí, poškodí, zatají, byť jen část jeho majetku, nebo k jeho majetku uplatní neexistující právo nebo pohledávku, způsobí tak škodu nikoliv malou²⁵

Přísnější trest odnětím svobody na 6 měsíců až 5 let²⁶ hrozí pachateli, který svým počínáním způsobí trestným činem uvedeným v § 222 odst. 1 nebo 2 TZk značnou škodu, nebo získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch. Trest odnětí svobody na

²⁴ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1362.

²⁵ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1362.

²⁶ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1363.

3 roky až 8 let bude pachateli uložen, pokud se svým jednáním dopustí trestného činu uvedeným v § 222 odst. 1 nebo 2 TZk a způsobí tak škodu velkého rozsahu. Dále, pokud svým činem dosáhne pro sebe nebo pro jinou osobu prospěch velkého rozsahu, nebo způsobí-li svým počinem jiné osobě úpadek. V tomto případě už se nejedná o pouhý přečin nýbrž o zločin.²⁷

Pachatel se svým počinem dopouští trestného činu způsobení škody nikoli malé na cizím majetku, tj. škody dosahující částky nejméně 25.000 Kč (§ 138 odst. 1 TZk). Dosáhne-li výše škody částky nejméně 500.000 Kč, resp. 5.000.000 Kč, jde o značnou škodu, resp. škodu velkého rozsahu (§ 138 odst. 1 TZk). Pachatele čeká v tomto případě přísnější postih.²⁸

3.2 Zvýhodnění věřitele podle § 223 TZk

Trestný čin zvýhodnění věřitele vymezuje trestní zákoník v ust. § 223 TZk. Pachatelem tohoto činu může být jen dlužník v úpadku a jeho podstatou je snaha zmařit (byť jen částečně) uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodní nebo upřednostní jiného svého věřitele na úkor ostatních a způsobí tak škodu na cizím majetku nikoliv malou. Za takové jednání mu bude (v případě prokázání) uložen trest odnětí svobody až na jeden rok, nebo zákaz činnosti. V případě, že pachatel způsobí značnou škodu na cizím majetku, bude potrestat přísněji, a sice odnětím svobody na šest měsíců až tři roky. Zapříčiní však svým trestným činem škodu velkého rozsahu, nebo způsobí úpadek jiné osobě, může být pachatel potrestán trestem odnětím svobody na dva roky až osm let.²⁹

Za škodlivý následek se považuje částka, které se po zvýhodnění jednoho věřitele nedostalo ostatním věřitelům. Výše částky způsobené škody se odvíjí od výše pohledávky poškozeného věřitele a výše plnění poskytnutého zvýhodněnému věřiteli nad rámec poměrného a rovnoměrného uspokojení. Důsledkem jednání pachatele trestného činu zvýhodnění věřite-

²⁷ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 90.

²⁸ PÚRY, František. Poškození věřitele. In: *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Praha: Verlag Dashöfer, 2019 [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/onb/33/poskozeni-veritele-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJ3eSZyLcIWPF-VjWCDb1uQQ/>

²⁹ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1397.

le je způsobení nemalé škody dosahující částky nejméně 25.000 Kč (§ 138 odst. 1 TZk). V případě že výše škody dosáhne částky nejméně 500.000 Kč, resp. 5.000.000 Kč, jedná se o značnou škodu, resp. škodu velkého rozsahu (§ 138 odst. 1 TZ), což je důvodem uložení přísnějšího trestního postihu podle § 223 odst. 2, odst. 3 písm. a) TZ.³⁰

3.3 Způsobení úpadku podle § 224 TZk

Jak vyplývá z předchozí kapitoly, úpadek vyjadřuje hospodářský stav určitého subjektu. Trestný čin, kdy pachatel způsobí úpadek jinému subjektu, definuje trestní zákoník v § 224 TZk následovně:

V prvním odstavci § 224 TZk je vymezeno, že pokud si pachatel přivodí úpadek, byť jen z hrubé nedbalosti tak, že činí vydání hrubě nepřiměřená svým majetkovým poměrům, nebo spravuje svůj majetek takovým způsobem, který je v rozporu se zákonem mu uloženými, či smluvně převzatými povinnostmi, dále využívá-li poskytnutý úvěr v rozporu s jeho účelem, poskytuje ze svého majetku půjčky či úvěry jiným osobám, nebo provede obchod nad rámec podnikatelského rizika, bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok, nebo zákazem činnosti.³¹

V druhém odstavci § 224 TZk je stanoveno, že se stejného trestného činu dopustí dlužník, který (být jen z hrubé nedbalosti) přijme nový závazek, ačkoli ví, že už se v úpadku nachází a že svým počínáním znevýhodní dosavadní věřitele.³²

Ve třetím odstavci § 224 TZk je stanoveno, že dopustí-li se pachatel trestného činu uvedeného v odst. 1 a odst.2 TZk a způsobí tak značnou škodu, bude potrestán trestem odnětí svobody až na tři léta.³³

³⁰ PÚRY, František. Zvýhodnění věřitele. In: *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Praha: Verlag Dashöfer, 2019 [cit. 2019-12-05]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/onb/33/zvyhodneni-veritele-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFETumJGEx-WFusAVbHk1KbjTQ3Lg/>

³¹ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1415.

³² DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1422.

³³ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1425.

Čtvrtý odstavec § 224 TZk vymezuje, že způsobí-li pachatel trestného činu uvedeného v odst. 1 a 2 § 224 TZk škodu velkého rozsahu, bude potrestán trestem odnětí svobody na šest měsíců až pět let.³⁴

Můžeme říci, že podstata tohoto trestného činu se vyznačuje dvěma skutkovými podstatami. Liší se od sebe takto: první podstata (vyjádřena v 1. odstavci výše uvedeného § 224) je situace, kdy se do tohoto stavu pachatel dostane některým z uvedených jednání písm. (a) až (e) citovaného ustanovení. Zatímco dle odst. 2 § 224 TkZ je situace, kdy pachatel jedná za stavu, kdy už je v úpadku, přičemž nerozhoduje, jak se do tohoto stavu dostal. Není vyloučeno, že se pachatel nejdříve dostane uvedenými způsoby do stavu úpadku a pak ještě přijme nový závazek nebo zřídil zástavu (dojde tak k naplnění obou skutkových podstat). Takovým počínáním jsou ohroženi stávající i nový věřitelé.³⁵

3.4 Porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 TZk

Tento trestný čin je v současném trestním zákoníku definován jednou větou a sice: kdo v insolvenčním řízení zmaří, nebo hrubě ztíží výkon funkce insolvenčního správce a tím ohrozí účel insolvenčního řízení, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.³⁶

V této souvislosti je třeba zmínit, že se pachatel se tohoto činu musí dopustit úmyslně, jelikož v § 13 odst. 2 trestního zákoníku je uvedeno, že k naplnění skutkové podstaty je třeba úmyslného zavinění, pokud zákon nestanoví, že stačí nedbalost. Dochází k tomu tehdy, když pachatel maří nebo záměrně ztěžuje činnost insolvenčního správce a zabraňuje tak v provádění úkonů směřujícím ke splnění jeho účelu. Ze zákona se jedná o tzv. ohrožující delikt. Stačí tedy, pokud je účel insolvenčního řízení ohrožen, nemusí dojít přímo k poruše.

³⁴ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1425.

³⁵ PŮRY, František. Způsobení úpadku. In: *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Praha: Verlag Dashöfer, 2019 [cit. 2019-12-28]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/onb/33/zpusobeni-upadku-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJzaoQnlo-v0AYQgaz0-Bvkw/>

³⁶ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1428.

Záměrné ztěžování funkce insolvenčního správce musí dosáhnout určitého stupně intenzity, kterou můžeme vyjádřit slovem „hrubě“.³⁷

3.5 Pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 TZk

§ 226 TZk definuje tento trestný čin v pěti odstavcích.

V prvním odstavci je řečeno, že pokud věřitel v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení přijme, nebo si nechá slíbit majetkový nebo jiný prospěch bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, nebo mu bude zakázán výkon činnosti.³⁸

Druhý odstavec říká, že bude stejně potrestán i ten pachatel, který v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení, takový prospěch (majetkový nebo jiný) nabídne anebo slíbí.³⁹

Třetí odstavec ukládá pachateli – insolvenčnímu správci, členu věřitelského výboru nebo zástupci věřitelů v insolvenčním řízení trest odnětí svobody až na dvě léta nebo zákaz činnosti v případě, že si nechají slíbit (pro sebe nebo jinou osobu) majetkový nebo jiný prospěch, který jim nenáleží.⁴⁰

Odstavec čtyři § 226 TZk pak pachateli ukládá trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta, pokud způsobí svým činem definovaným v odst. 1, 2 a 3 způsobí značnou škodu, nebo pokud získá pro sebe nebo jiného značný prospěch, nebo pokud takový čin spáchá jako úřední osoba.⁴¹

³⁷ *Porušení povinnosti v insolvenčním řízení* [online]. 2019 [cit. 2020-06-26]. Dostupné z: <http://www.upadkovepravo.cz/poruseni-povinnosti-v-insolvencnim-rieni>

³⁸ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1442.

³⁹ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1451.

⁴⁰ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1454.

⁴¹ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1456.

V posledním, pátém odstavci § 226 TZk je pak stanoven trest odnětí svobody způsobí-li pachatel svým činem (odst. 1, 2 a 3) škodu velkého rozsahu nebo získá-li pro sebe nebo jinou osobu prospěch velkého rozsahu.⁴²

Trestný čin pletich v insolvenčním řízení může pachatel spáchat pouze v jeho průběhu, tedy od jeho zahájení až po řádné ukončení. Zákon obsahuje tři samostatné skutkové podstaty tohoto trestného činu:

1. pasivní úplatkářství věřitele - v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení (odst. 1).
2. aktivní úplatkářství ve vztahu k věřiteli - v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení (odst. 2),
3. pasivní úplatkářství insolvenčního správce, člena věřitelského výboru nebo zástupce věřitelů v insolvenčním řízení ke škodě věřitelů (odst. 3).

První dvě skutkové podstaty se dějí za předpokladu, že pachatelem – věřitelem nebo insolvenčním správcem, je tzv. speciální subjekt (trestné činy úředních osob, vojenské, trestné činy křivého tlumočení apod.). Třetí skutková podstata říká, že pachatelem může být jakýkoliv subjekt.⁴³

3.6 Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227 TZk

Trestní zákoník definuje tento trestný čin v jednom odstavci a stanovuje trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitý trest nebo zákaz činnosti tomu pachateli, který odmítne splnit zákonnou povinnost učinit pravdivé prohlášení o majetku v soudním řízení, nebo v řízení jiným orgánem veřejné moci. Stejněho trestného činu se dopustí i ten pachatel, který takové údaje záměrně zkreslí, zatají nebo se prohlášení vyhýbá.⁴⁴

⁴² DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1458.

⁴³ PŮRY, František. Pletichy v insolvenčním řízení. *Infoportal.cz* [online]. Verlag Dashöfer, 2016 [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: https://www.infoportal.cz/33/pletichy-v-insolvencnim-rizeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFEtumJxPSCGkvE_UqrFvM8WYB_Mw/

⁴⁴ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1460.

Skutková podstata tohoto trestného činu spočívá v nesplnění povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku, které bylo dotyčné osobě nařízeno soudem nebo úřední osobou. Pachatel tohoto trestného činu prohlášení o majetku buď neučiní, vyhýbá se mu, uvede nepravdivé údaje nebo údaje hrubě zkreslí.

Povinnost podat prohlášení o majetku stanoví, např:

- § 214 insolvenčního zákona – „*insolvenční soud může na návrh insolventního správce nebo věřitelského výboru předvolat dlužníka, nebo osoby jednající z dlužníka k výslechu a vyzvat je k prohlášení o majetku.*“⁴⁵
- § 252 občanského soudního řádu – soud může uložit povinnost k prohlášení o majetku při výkonu rozhodnutí
- § 50 exekučního řádu: „*exekutor může nahlédnout do soudního spisu o prohlášení o majetku povinného.*“⁴⁶

V prohlášení o majetku je nutné uvádět pouze skutečnosti, které jsou relevantní z pohledu zjištění veškerého majetku dlužníka. Minimální náležitosti prohlášení o majetku lze nalézt v insolvenčním zákoně v § 215 odst. 1. Do těchto náležitostí spadají veškeré příjmy dlužníka, bankovní účty, dlužníky u kterých má osoba pohledávky, veškerá majetková práva, věci movité ve vlastnictví osoby (popř. spoluvlastnický podíl), nemovitosti a spoluvlastnické podíly na nich, podnik, či jeho části a další práva a majetkové hodnoty, které jsou ocenitelné penězi. Za spáchání tohoto trestného činu hrozí pachateli trest odnětí svobody až na 1 rok, nebo trest zákaz činnosti.⁴⁷

3.7 Ostatní úpadkové trestné činy

S úpadkem dlužníka dále souvisí následující trestné činy:

- Podvod podle § 209 TZk
- Porušení povinnosti při zprávě cizího majetku podle § 220 TZk
- Porušení povinnosti pro zprávě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 TZk
- Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 TZk

⁴⁵ § 214 odst. 1, insolvenční zákon

⁴⁶ § 50 odst. 2, exekuční řád

⁴⁷ *Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku* [online]. 2019 [cit. 2020-06-26]. Dostupné z: <http://www.upadkovopravo.cz/poruseni-povinnosti-ucinit-pravdive-prohlaseni-majetku>

3.7.1 Podvod podle § 209 TZk

Tento trestný čin související s úpadkem dlužníka je založen na úmyslném jednání pachatele. Trestní zákoník říká, že kdo sebe nebo jiného obohatí, využije něčího omylu nebo úmyslně neuvede některé podstatné skutečnosti a způsobí tak jinému škodu, bude potrestán trestem: odnětí svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutí věci (platí při způsobení škody nikoli nepatrné). Při způsobení škody většího rozsahu platí trest odnětí svobody na dvě léta až osm let. Způsobení škody velkého rozsahu bude potrestán pachatel trestem odnětí svobody na pět až deset let. I samotná příprava podvodu je trestná.⁴⁸

3.7.2 Porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 TZk

Skutkovou podstatu toho trestného činu lze popsat jako trestný čin poškozování, protože jeho podstata spočívá ve vzniku škody na cizím majetku. Tento trestný čin je bohužel poměrně častý, neboť se s okolnostmi, kdy je nakládáno s cizím majetkem lze setkat relativně často (např. správa nemovitostí, bytové domy, investice nebo obchodování s majetkem firmy). Předmětem útoku mohou být nejenom věci movité, sem ale mohou patřit i věci nemovité (např. majetková práva, pohledávky nebo cenné papíry). Není proto neobvyklé, že pachatelé tohoto trestného činu bývají nejčastěji z řad členů statutárních orgánů, jednatele společností, členové představenstva ale také prokuristé nebo notáři – tedy osoby, kterým byla povinnost pečovat a zpravovat cizí majetek uložena buď ze zákona, nebo byla převzata smluvně. Závažnost tohoto trestného činu lze určit dle výše spáchané škody, která je upravena v § 138 odst. 1, TZk. Za spáchání tohoto trestného činu hrozí pachateli, který svým počinem způsobí značnou škodu, trest odnětí svobody na šest měsíců až pět let, nebo bude uložen peněžitý trest. V případě, že svým počinem způsobí pachatel škodu velkého rozsahu, bude postihnut trestem odnětím svobody na dva roky až osm let.⁴⁹

3.7.3 Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 TZk

Pachatel tohoto majetkového trestného činu se oproti předchozímu trestnému činu (§ 220) musí dopustit vědomě a z hrubé nedbalosti. Důležitá je skutečnost, že mu byla uložena

⁴⁸ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1193.

⁴⁹ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1328.

povinnosti pečovat a zpravovat cizí majetek na základě zákona nebo byla převzata smluvně. Motivem pro tento čin, bývá zpravidla pachatelova domněnka, že se tímto trestným činem zbaví povinnosti dokazovat úmyslné zavinění jiného trestného činu. Proto i samotné dokazování tohoto trestného činu a s ním související hrubá nedbalost bývá poměrně složitá. Pachatel může porušit důležitou povinnost a argumentovat, že daná povinnost není v zákoně blíže specifikována. Poté musí být posouzeno, zda u pachatelova činu došlo k naplnění skutkové podstaty tak, že dosáhl sledovaného cíle. Za prokázání tohoto činu bude pachateli, který spáchal na cizím majetku značnou škodu, uložen trest odnětí svobody až na šest měsíců nebo zákaz činnosti. Spáchá-li škodu velkého rozsahu, bude potrestán trestem odnětím svobody až na tři léta.⁵⁰

3.7.4 Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 ZTk

Trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění se může dopustit fyzická i právnická osoba, která má přístup do účetnictví, zápisů nebo jiných interních dokladů společnosti. Trestní zákoník vymezuje, že se tohoto trestného činu dopustí ten, kdo nevede účetní knihy, nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu majetku – byť je toho ze zákona povinen. Dále je pachatel ten, kdo tyto knihy nebo doklady zatají, úmyslně poškodí, pozmění nebo ztratí anebo v těchto dokladech o majetku uvede nepravdivé, nebo zkreslené údaje. Za spáchání trestného činu uvedeného v § 254 v odstavci 1 nebo 2, hrozí pachateli, který tak způsobí škodu většího rozsahu, trest odnětí svobody na jeden rok až pět let, nebo peněžitý trest. Za způsobení škody značného rozsahu bude pachatel potrestán trestem odnětí svobody na dvě léta až osm let.⁵¹

⁵⁰ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1353.

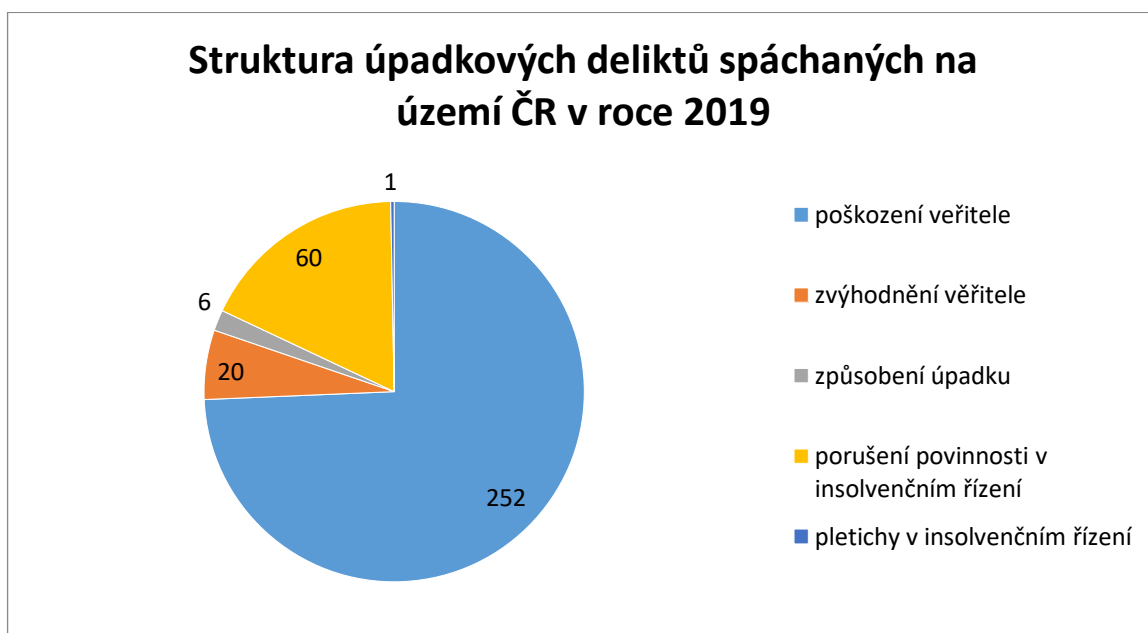
⁵¹ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4. s. 1489.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA TRESTNÉ ČINNOSTI V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM

Úpadkové trestné činy jsou součástí hospodářské trestné činnosti. Hospodářská kriminalita se v roce 2019 podílela na celkové kriminalitě 11 %. Tato kapitola je věnována podrobné analýze úpadkové trestné činnosti v souvislosti s insolvenčním řízením. Obsahuje statistické údaje ohledně jednotlivých úpadkových trestných činů, které byly zaznamenány na území ČR v jednotlivých krajích, nejprve v průběhu roku 2019 a celkově pak od roku 2010. Vývoj úpadkových trestných činů je analyzován i z hlediska průměrné škody od roku 2008 až do roku 2019.

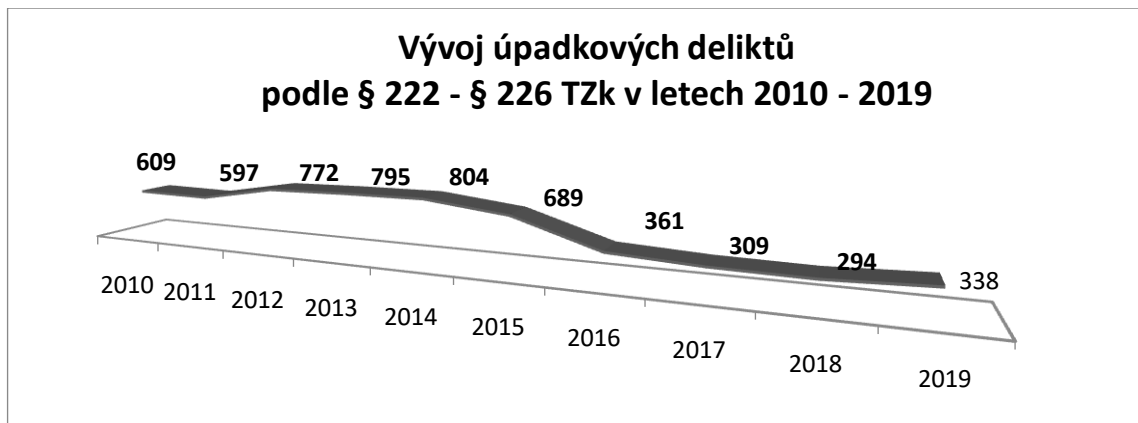
Graf 1 Struktura úpadkových deliktů na spáchaných na území ČR v roce 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Z policejní statistiky vyplývá, že v roce 2019 bylo spácháno celkem 338 případů, kdy došlo ke spáchání úpadkových trestných činů podle § 222 - § 226 TZk. Nejčastěji páchaným trestným činem bylo poškození věřitele podle § 222 TZk a trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 TZk. Dále trestný čin zvýhodnění věřitele podle § 223 TZk a trestný čin způsobení úpadku podle § 224 TZk. Nejméně páchaným úpadkovým trestným činem byl v roce 2019 trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 TZk.

Graf 2 Vývoj úpadkových trestných činů od roku 2010 do roku 2019

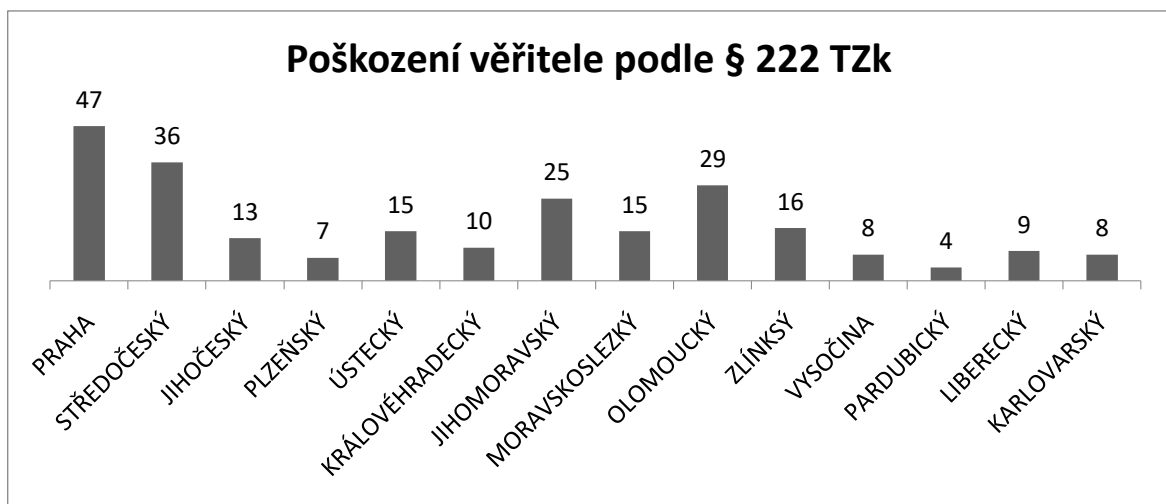

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Statistika vývoje trestných činů od roku 2010 do roku 2019 ukazuje, že počet úpadkových trestných činů od roku 2011 stoupl až do roku 2014, kdy byl počet těchto činů za dané období nejvyšší. V roce 2015 už ale počet trestných činů měl tendenci klesat, a to až do roku 2018, kdy byl zaznamenán nejnižší počet, a sice 294 spáchaných činů. V roce 2019 došlo k nárůstu, který však nepřesáhl stav zaznamenaný v roce 2016.

4.1 Statistiky jednotlivých úpadkových trestných činů spáchaných na území ČR v roce 2019

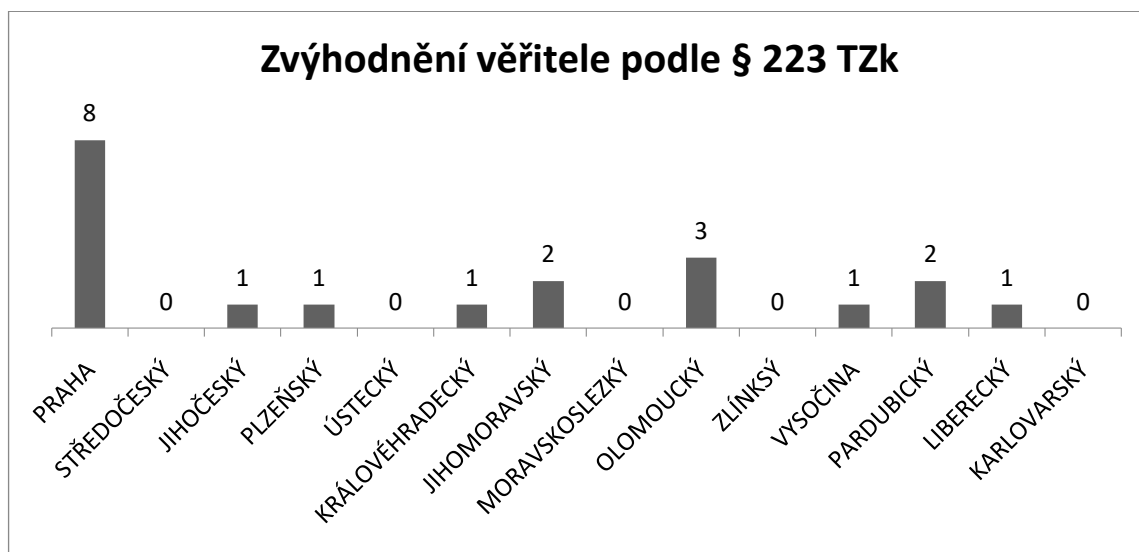
Graf 3 Trestný čin poškození věřitele spáchaný v jednotlivých krajích v roce 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Trestný čin poškození věřitele podle § 222 TZk byl v roce 2019 zaznamenán celkem 252 krát, a to nejčastěji v Praze, ve Středočeském kraji a na Olomoucku.

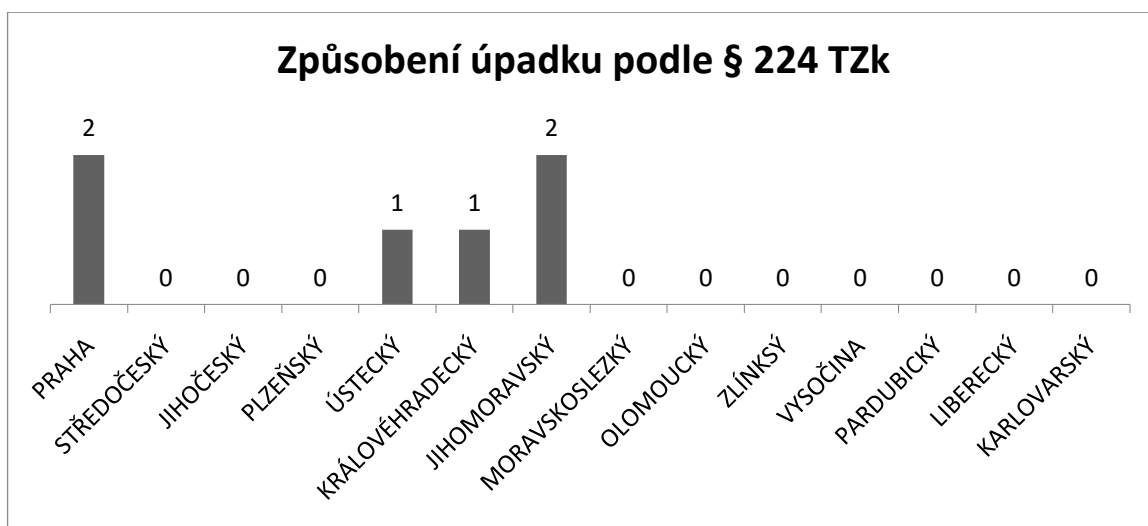
Graf 4 Trestný čin zvýhodnění věřitele spáchaný v jednotlivých krajích v roce 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Trestný čin zvýhodnění věřitele podle § 223 TZk byl v roce 2019 registrován celkem 20 krát. Nejvíce v Praze, nulový stav byl zaznamenán v kraji Středočeském, Ústeckém, Moravskoslezském, Zlínském a Karlovarském.

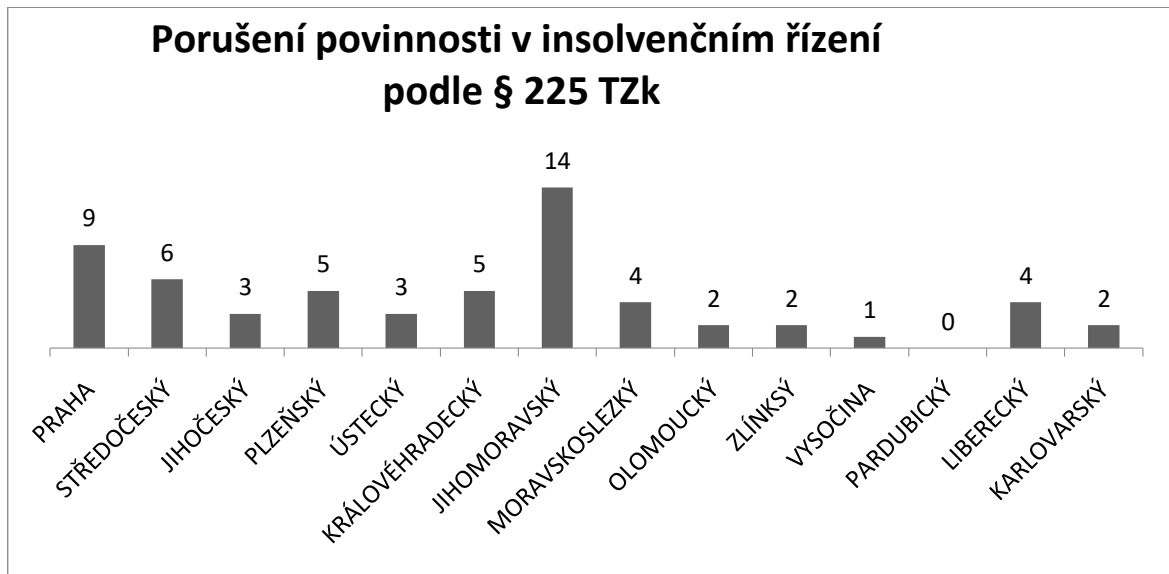
Graf 5 Trestný čin způsobení úpadku spáchaný v jednotlivých krajích v roce 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Trestný čin způsobení úpadku podle § 224 TZk byl za rok 2019 registrován pouze 6krát, a to v krajích: Praha, Jihomoravský, Ústecký a Královéhradecký.

Graf 6 Trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení v jednotlivých krajích
v roce 2019

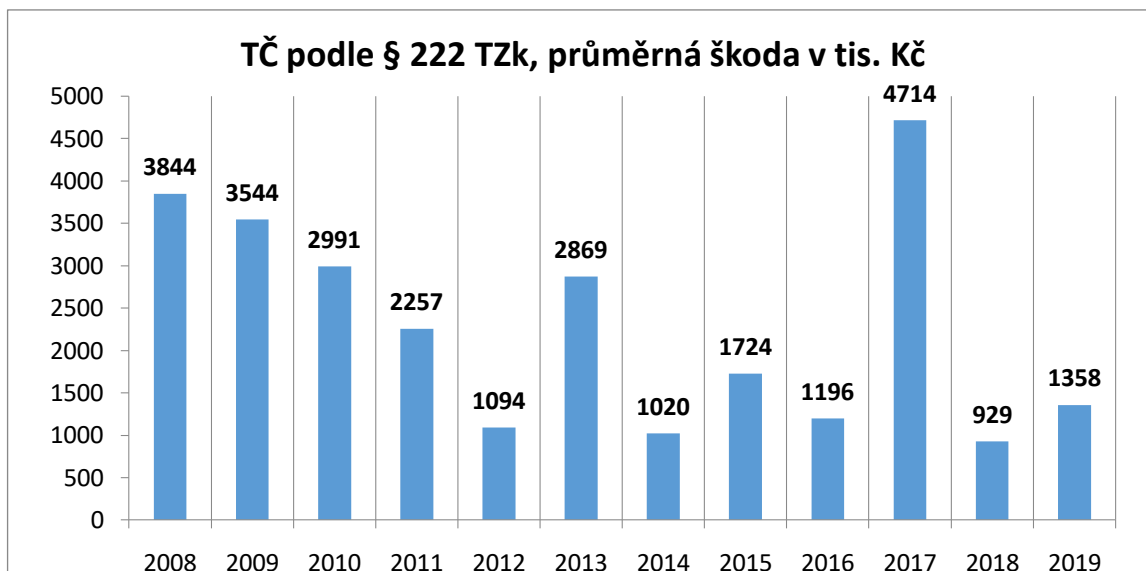
[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Druhý, nejčastěji zaznamenaným úpadkovým trestným činem, byl trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 TZk s celkovým počtem 14 případů. Nejčastěji bych zaznamenan v Jihomoravském kraji, dále pak v Praze a ve Středočeském kraji.

Nejméně páchaným trestným činem v této kategorii, je trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 TZk, který byl v roce 2019 registrován pouze jedenkrát, a to v Karlovarském kraji.

4.2 Analýza jednotlivých objasněných úpadkových trestných činů z hlediska výše průměrné škody

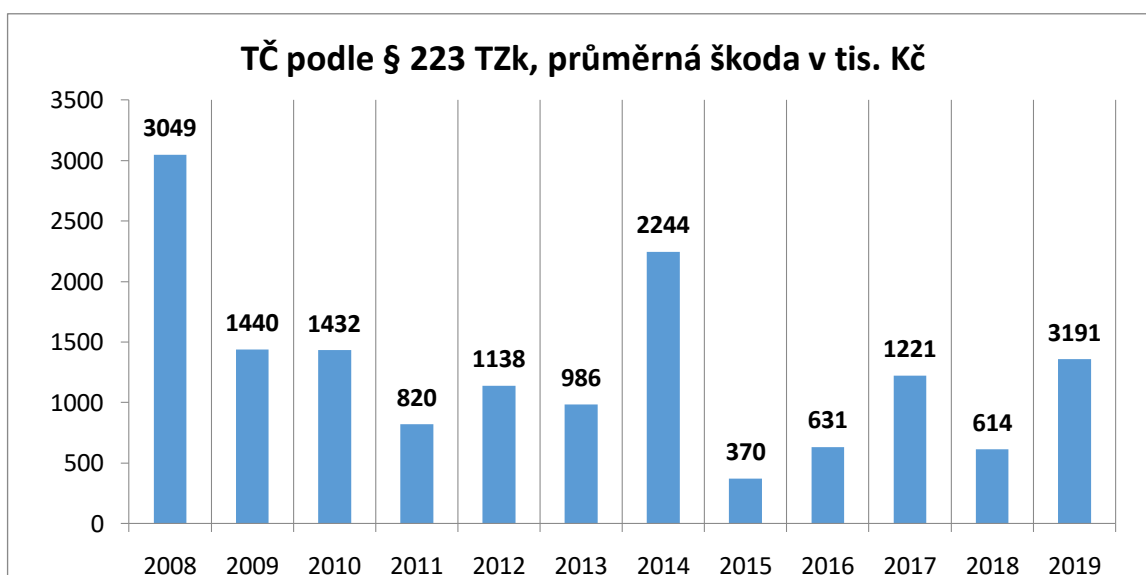
Graf 7 Trestný čin poškození věřitele podle § 222 TZk v období 2008 - 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Podle policejní statistiky byla spácháním trestného činu poškození věřitele podle § 222 TZ zjištěna nejvyšší průměrná škoda v roce 2017. Nejnižší pak v roce 2018. Za období od roku 2018 do roku 2019 vznikla v důsledku spáchání citovaného trestného činu celková škoda ve výši 5 400 441 000,00 Kč.

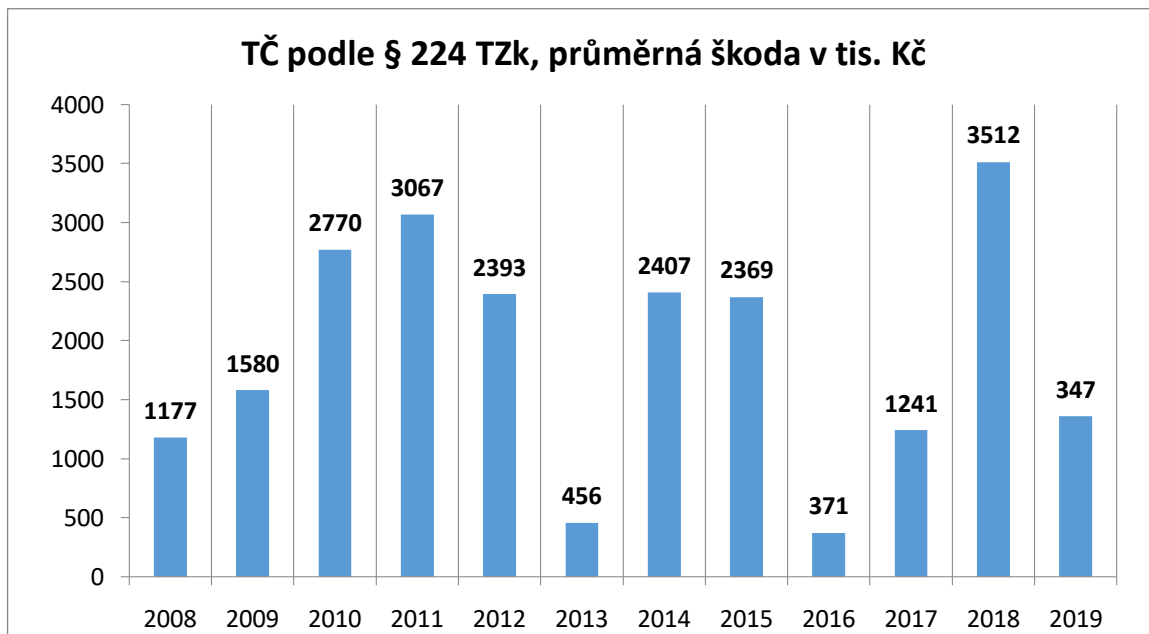
Graf 8 Trestný čin zvýhodnění věřitele podle § 223 TZk v období 2008 – 2019)

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

V důsledku páčání trestného činu zvýhodnění věřitele podle § 223 TZk, byla zjištěna nejvyšší průměrná škoda v roce 2008 a nejnižší v roce 2015. Za celé období od roku 2008 do roku 2019 je celková částka 940 448 000,00 Kč.

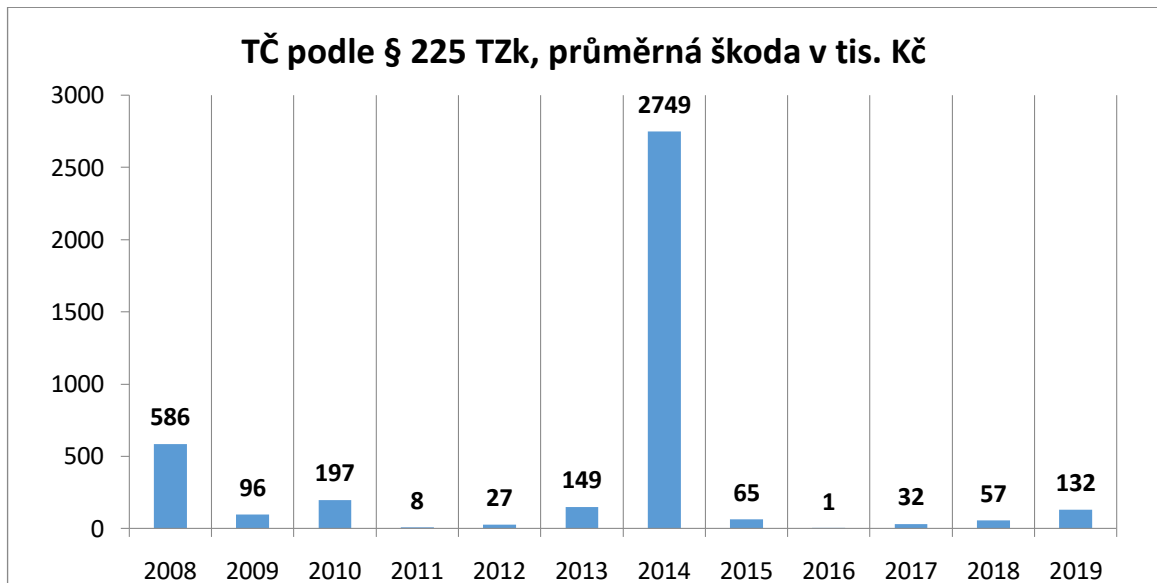
Graf 9 Trestný čin způsobení úpadku podle § 224 TZk v období 2008 - 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Trestný čin způsobení úpadku podle § 224 TZk, eviduje nejvyšší průměrnou škodu v roce 2018 a v roce 2011. Nejnižší pak v roce 2016. Za období od roku 2008 do roku 2019 je za citovaný trestný čin zaznamenána celková škoda ve výši 464 026 000,00 Kč.

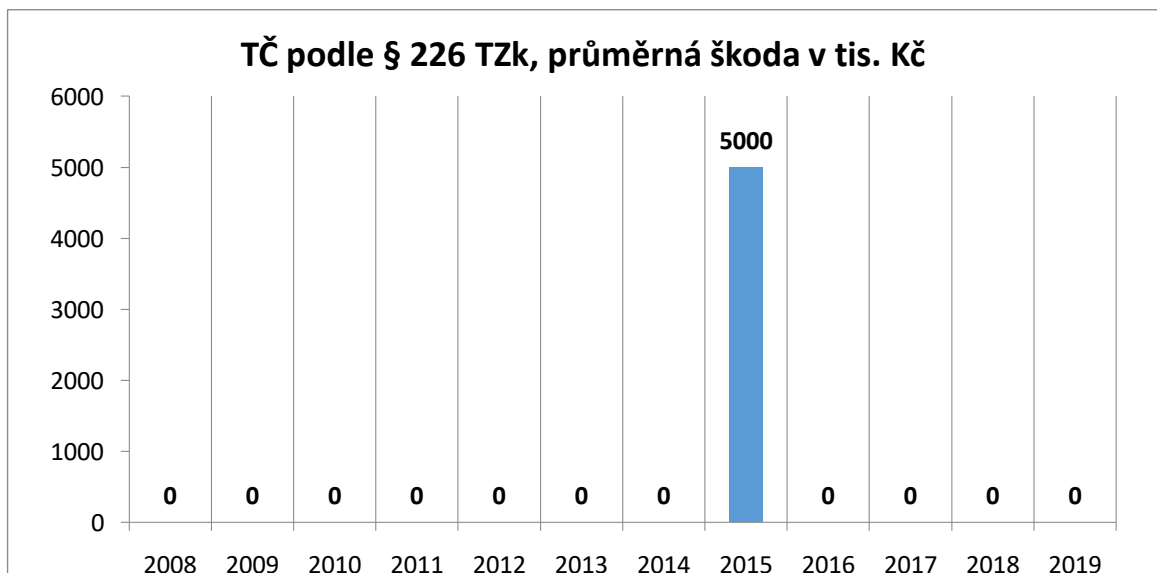
Graf 10 Trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 TZk v období 2008 – 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Za tento trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 TZk, byla nejvyšší škoda zjištěna v roce 2014 a nejnižší v roce 2016.

Graf 11 Trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 TZk v období 2008 – 2019

[Zdroj: Policie.cz, vlastní zpracování]

Za tento objasněný trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 TZk, byla zjištěna celková škoda pouze v roce 2015. Celková škoda činila 5 000 000,00 Kč.

5 KOMPARACE TRESTNÉ ČINNOSTI V SOUVISLOSTI S INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍM V ČR A SK

Tato kapitola je věnována porovnání trestné činnosti úpadkových deliktů v České a Slovenské republice. Stejně jako pro ostatní státy evropské unie, (není v rámci evropského práva) stanovena žádná podobná platforma v případě trestních postihů za úpadkové delikty. Za shodnou mimotrestní úpravu se nedá pokládat ani *nařízení rady ES č. 1346/2000 ze dne 29. 5. 2000 o úpadkovém řízení*, jehož úkolem je harmonizace a standardizace účinků rozhodnutí o insolvenčním řízení a pokus o nastavení jednotlivých pravidel pro mezinárodní příslušnost a o právo použitelné na taková řízení.⁵²

5.1 Slovenská právní úprava

Od 1. ledna 2006 nabyla v slovenském trestním právu účinnosti nová právní úprava, která zrušila a nahradila dosavadní právní úpravu z roku 1961 ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně se jedná o nový trestní zákon č. 300/2005 Z. z. a trestní řád č. 301/2005 Z. z. Obě tyto právní úpravy představují zásadní reformu trestního práva na Slovensku. Je tomu tak zejména proto, že tamní (doposud platné kodexy) neprošly tak početnými změnami jako tomu bylo v České republice. Nejvýznamnější změny, které přinesl nový slovenský trestní zákon lze zjednodušeně shrnout takto: zavádí se nová klasifikace trestných činů, které se rozdělují na přečiny a zločiny, snižuje se věková hranice trestní odpovědnosti z 15 let na 14 let, rozlišuje se stávající systém trestních sankcí, u pachatelů přečinů se jedná buď o domácí vězení, nebo trest povinné práce. Zřizuje se nový institut podmíněného odkladu výkonu trestu s probačním dohledem. Maximální délka trestu odnětí svobody je stanovena na dobu 25 let. Trest odnětí svobody na doživotí zůstává i nadále, pokud je pachatel v minulosti alespoň dvakrát soudně trestán za taxativně zákonem vyjmenované zločiny nepodmíněným trestem. Trestní řád přináší s novou právní úpravou také významné změny. Mezi nejdůležitější patří zejména efektivnější a rychlejší celého trestního procesu odděle-

⁵² BĚLOHLÁVEK, Alexandr J. Evropské insolvenční právo. *Bulletin advokacie* [online]. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 2007, 2007, **2007**(11), 366 [cit. 2020-06-10]. ISSN 1210-6348. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/1585/BA_07_11.pdf

ním činnosti orgánů policie a prokurátor od činnosti soudů. Soudy mají (podle nové právní úpravy samostatné postavení, které není závislé na jiných státních orgánech).⁵³

Trestní zákon na Slovensku

Zákon č. 300/2005 Z.z.. Slovenský trestní zákoník (dále jen STZk) je, stejně jako český zákoník, rozdělen do tří částí. Oproti českému trestnímu zákoníku, který má 421 §, obsahuje 440 §.

- První část – Všeobecná část (§ 1 - § 143) je dále členěna do pěti hlav
- Druhá část – Zvláštní část (§ 144 - § 435) je členěna do dvanácti hlav
- Třetí část – Společné, přechodné a závěrečné ustanovení (§ 436 - § 440)

Slovenský trestní řád

Neboli zákon č. 301/2005 Z. z. je na rozdíl od českého trestního řádu (5 částí) rozdělen do 7 částí, ale stejně jako je tomu v České republice, je jeho úkol stejný. Upravuje postup orgánů a soudů činných v trestním řízení tak, aby byly trestné činy náležitě stanoveny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni a současně aby byly zachována a respektována základní práva a svobody fyzických i právnických osob.⁵⁴

5.2 Úpadkové trestné činy na Slovensku

Úpadkové trestné činy nejsou ve slovenském trestním zákoně vyjádřeny doslova jako úpadkové, ale spadají do kategorie trestných činů proti majetku. Jsou definovány v druhé části trestního zákona, v hlavě čtvrté. Jedná se stejně (jako je tomu v českém trestním zákoníku) o šest trestných činů:

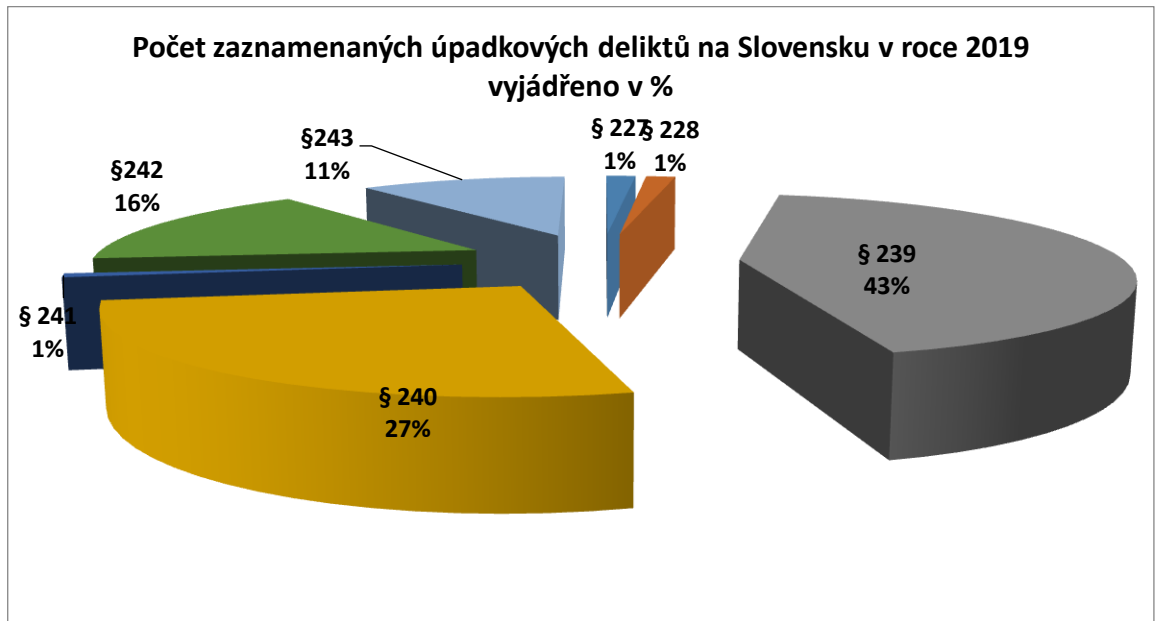
- Podvodný úpadek podle § 227 STZ
- Zaviněný úpadek podle § 228 STZ
- Poškození věřitele podle § 239 STZ
- Zvýhodnění věřitele podle § 240 STZ
- Machinace v souvislosti s konkurzním a vyrovnacím řízením podle § 241 STZ

⁵³ *Slovenský trestní zákon*. 2006. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2006. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-733-8055-2.

⁵⁴ *Slovenský trestní řád*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2006. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-733-8056-0.

- Maření konkurzního nebo vyrovnávacího řízení podle § 242 a § 243 STZ

Graf 12 Počet zaznamenaných úpadkových trestných činů na Slovensku v roce 2019

[Zdroj: Ministerstvo vnitra Slovenské Republiky, vlastní zpracování]

Statistika ukázala, že nejčastěji zaznamenaným trestným činem na Slovensku byl za rok 2019 trestný čin poškození věřitele podle § 239 STZ, který se podílel na celkové kriminalitě úpadkových deliktů 43%. Druhým nejčastěji páchaným trestným činem, byl trestný čin zvýhodnění věřitele podle § 240 STZ s 27%. S 16% a 11% pak následují trestné činy: maření konkurzního a vyrovnávacího jednání podle § 242 a § 243 STZk. Po 1% pak trestné činy: machinace v souvislosti s konkurzním a vyrovnávacím řízením podle § 241 STZ, trestný čin podvodný úpadek podle § 227 STZ a trestný čin zaviněný úpadek podle § 228 STZ.

5.3 Podvodný úpadek podle § 227 STZ

Tohoto trestného činu se podle § 227 STZ dopustí ten,

- 1) *Kdo úmyslně způsobí jinému škodu tak, že zajistí pro sebe, nebo jinou osobu neoprávněný prospěch a způsobí tak úpadek právnické osoby ve které je statutárním orgánem nebo prokuristou tak, že tento majetek následně (nebo jen z části) použije na založení jiné právnické osoby, anebo počíná-li si pachatel tak, že úmyslně způsobuje úpadek právnické osoby, bude potrestán trestem odnětí svobody až na tři roky.*

- 2) *Trestem odnětím svobody na jeden rok až pět let bude potrestán ten pachatel, který spáchá čin uvedený v odst. 1 a způsobí tak větší škodu, nebo získá-li pro sebe nebo jinou osobu větší prospěch.*
- 3) *Odnětím svobody na dva roky až osm let bude potrestán ten pachatel, který spáchá trestný čin vymezený v odstavci 1 a způsobí tak značnou škodu, získá pro sebe nebo jiného značný prospěch, nebo bude-li prokázán závažnější způsob pachatelova konání.*
- 4) *Trest odnětí svobody na pět let až dvanáct let hrozí tomu pachateli, který způsobí škodu velkého rozsahu, získá-li pro sebe nebo jinou osobu prospěch velkého rozsahu nebo způsobí-li jinému úpadek.⁵⁵*

Předmětem tohoto trestného činu je cizí majetek, vlastnické právo a oprávněné zájmy právnické osoby. Skutkovou podstatou je tedy způsobení úpadku právnické osoby, nebo záměr zajistit prospěch sobě, nebo jiné osobě. Jak již bylo uvedeno výše, pachatelem toho trestného činu je subjekt, který působí jako statutární orgán nebo prokurista v právnické osobě, ve které k úpadku dojde. Toho ustanovení má zabezpečit ochranu věřitelů před podvodným pachatelovým jednáním. Vyšších trestních sazeb je použito v odstavci 2, 3, 4 STZ. Dále v odstavci 2 je stanoveno, že pachatel musí způsobit větší škodu – škoda je zde stanovena na alespoň desetinásobek škody malé, která nepřesahuje částku 266 eur. Za značnou škodu se dle § 125 STZ považuje stonásobek škody malé a za škodu velkého rozsahu se považuje pětsetinásobek škody malé, tedy 133 000 eur.

Srovnání s českou právní úpravou: v české právní úpravě nenacházíme stejný nebo téměř podobný trestný čin jako je podvodný úpadek. Pachatel by mohl být postižen za to, že by jednal na úkor majetku právnické osoby, kde by vystupoval jako prokurista nebo člen statutárního orgánu a způsobil tak úpadek (§ 224 TZk) nebo se dopustil trestného činu poškození věřitele (§ 222 TZk).

5.4 Zaviněný úpadek podle § 228 STZ

Slovenský trestní zákon definuje tento trestný čin následovně:

⁵⁵ Slovenský trestný zákon č. 300/2005 Z.z., § 227

1) Kdo způsobí úpadek právnické osoby a ve větším rozsahu zmaří uspokojení jejích věřitelů takovým způsobem, že:

- investuje (bez odpovídajícího finančního zajištění) do ztrátového podniku
- přijme nebo poskytne, z hlediska majetkových možností právnické osoby nevýhodný úvěr
- zničí, poškodí, daruje (byť je z části) majetek právnické osoby
- použije větší část příjmů z podnikání právnické osoby k vlastní potřebě
- příjem z podnikání právnické osoby vloží do loterie nebo her, bude potrestán trestem odnětím svobody až na tři roky.

2) stejný trestem bude potrestán i ten, který krom výše vyjmenovaného zapříčiní, že úpadek právnické osoby bude odvrácený pouze poskytnutím příspěvku nebo jiným opatřením orgánu státu, uzemní samosprávy nebo příslušné veřejné instituce.

3) odnětím svobody na jeden rok až pět let bude potrestán ten pachatel, který se dopustí trestného činu uvedeného v odst. 1 a 2 a zapříčiní tak značnou škodu

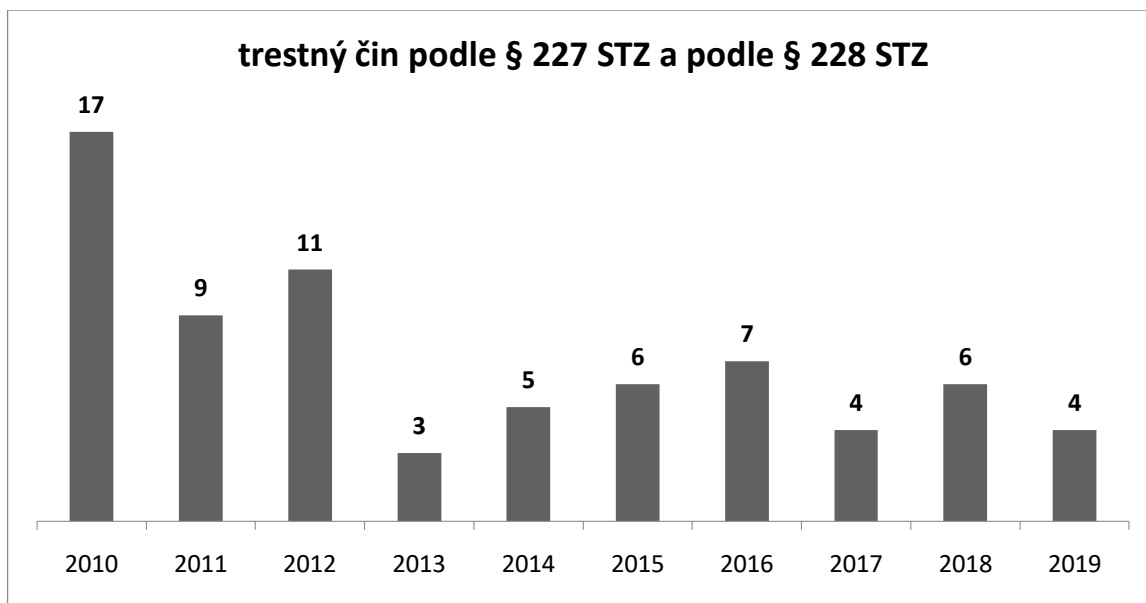
4) Trestem odnětí svobody na tři až osm let bude potrestán ten, kdo způsobí škodu velkého rozsahu za spáchané tresty vymezené v odst. 1 a 2 nebo způsobí jinému úpadek.⁵⁶

Skutkovou podstatu tohoto trestného činu tvoří takové jednání, které je rozporu se spořádaným podnikáním a směřuje k úpadku právnické osoby a ke zmaření pohledávek jeho věřitele. Pachatel tohoto úpadkového deliktu může jednat hned několika způsoby. Patří sem dle odst. 1, § 228 STZ: investice do ztrátového podniku, přijmutí nebo poskytnutí nevýhodného úvěru, zničení, poškození, darování, zatajení – (byť jen z části) majetku právnické osoby, využití majetku právnické osoby pro vlastní účely, nebo příjmy z podnikání právnické osoby (byť jen z části) vloží do loterií a her.

Srovnání s českou právní úpravou: Jedná se o částečnou podobu trestného činu způsobení úpadku podle § 224 TZk a trestného činu poškození věřitele podle § 222 TZk. Slovenská úprava stanoví, že pachatelem je osoba, která poškozuje právnickou osobu a zároveň také maří spokojení pohledávku věřitele.

⁵⁶ Sloveský trestný zákon 300/2005 Z.z., § 228

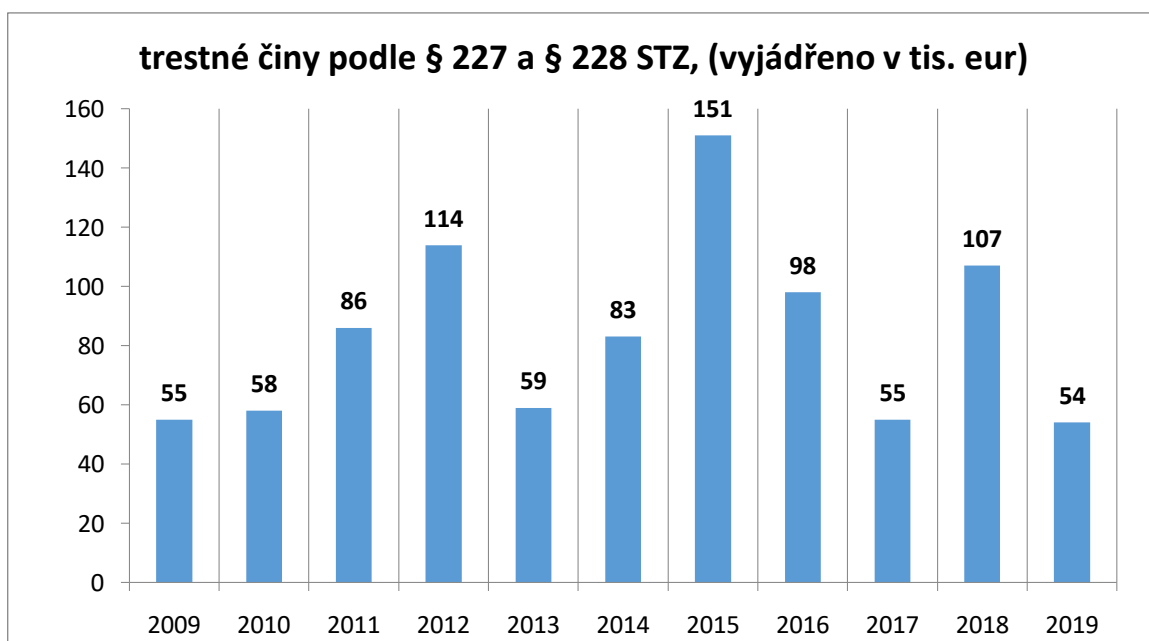
Graf 13 Počet zjištěných TČ podle § 227 a § 228 STZ v letech 2010-2019

[Zdroj: Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, vlastní zpracování]

Ze statistiky vyplývá, že nejvyšší počet restných činů podvodného úpadku podle § 227 STZk a zaviněného úpadku podle § 228 STZ byl zaznamenán v roce 2010 a 2012. Nejnižší počet těchto dvou restných činů byl zaznamenán v 2013.

Graf 14 Restné činy podle § 227 a § 228 STZ znázorněné z hlediska průměrné škody v období 2009 – 2019

[Zdroj: Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, vlastní zpracování]

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že z hlediska průměrné vyjádřené škody, na tom byl rok 2015, kdy byla zjištěna průměrná škoda (151 tis. eur), dále pak rok 114 (114 tis. eur) a rok 2018 (107 tis. eur). V roce 2019 byla zaznamenána vůbec nejnižší průměrná škoda (54 tis. eur) za posledních 10 let.

5.5 Poškození věřitele podle § 239 STZ

Trestný čin poškození věřitele podle § 239 STZ je definován tak, že

1) *kdo, byť jen z části, zmaří uspokojené svého věřitele tím, že*

- *zničí, poškodí, zatají, rozprodá nebo učiní nepotřebnou část svého majetku*
- *zatíží nebo pronajme věc, která je předmětem závazku*
- *předstírá nebo uzná neexistující právo nebo závazek*
- *podstoupí-li neoprávněně svou pohledávku nebo dluh jiného*
- *předstírá úbytek svého majetku, nebo jeho zánik*

bude potrestán odnětím svobody až na dva roky

2) *stejně bude potrestán ten pachatel, který byť jen z části zmaří upokojení věřitele tím, že zničí, poškodí, prodá, zatají majetek dlužníka, nebo na jeho majetek uplatní neexistující právo.*

3) *odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, kdo výše uvedeným počínáním způsobí větší škodu, nebo tak učiní ze zvláštního motivu.*

4) *odnětím svobody na jeden až pět let bude potrestán ten pachatel, který svým počínáním, uvedeným v odst. 1 a odst. 2 způsobí větší škodu.*

5) *odnětím svobody na tři léta až osm let bude potrestán ten pachatel, který způsobí škodu velkého rozsahu, způsobí jiné osobě úpadek, nebo se dopustí jiného závažnějšího způsobu jednání.⁵⁷*

Srovnání s českou právní úpravou: Skutková podstata tohoto deliktu je až na drobné odlišnosti podobná tomu v české právní úpravě (§ 222 TZk). Liší se zejména ve výčtu konkrétních počínání pachatele.

⁵⁷ Slovenský trestný zákon 300/2005 Z.z., § 239

5.6 Zvýhodňování věřitele podle § 240 STZ

Trestný či zvýhodnění věřitele dle § 240 STZ je vymezen následovně:

- 1) *Kdo jako dlužník, který není schopen plnit svoje závazky, maří (byť jen z části) uspokojení svého věřitele tak, že zvýhodní věřitele jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky*
- 2) *Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude potrestán ten, který svým jednáním ve výše uvedeném odst. 1, a způsobí větší škodu.*
- 3) *Za spáchání škody velkého rozsahu bude pachatel potrestán odnětím svobody na tři roky až osm let.⁵⁸*

Skutková podstata tohoto trestného činu spočívá v protiprávním jednání dlužníka (může to být i právnická osoba a pachatel jedná jejím jménem), který není schopen plnit svoje závazky vůči věřitelům. Poměr majetku zůstává stejný, dochází pouze k nerovnoměrnému uspokojení věřitelů.

Srovnání s českou právní úpravou: Tento trestný čin je téměř podobný, jako je tomu u české právní úpravy v případě trestného činu zvýhodnění věřitele podle § 223 TZK. Rozdíl nastává v případě uložení trestu. Zatímco slovenská právní úprava stanoví pachateli trest za způsobení větší škody odnětí svobody na šest měsíců až tři léta⁵⁹ a za způsobení škodu velkého rozsahu odnětím svobody na tři léta až osm let – česká právní úprava stanovuje trest za způsobení škody velkého rozsahu: odnětí svobody na dvě léta až osm let.

5.7 Machinace v souvislosti s konkurzním a vyrovnávacím řízením podle § 241 STZ

Tohoto trestného činu se dopustí konkurzní věřitel, který si v souvislosti s hlasováním ve vyrovnávacím řízení nechá slíbit, nebo přijme majetkový nebo jiný užitek. Stejného trestného činu se dopustí i ten, kdo věřiteli v souvislosti s hlasováním o nuceném vyrovnání stejný prospěch nabídne.

Za takové jednání bude v případě prokázání tohoto trestného činu uložen trest odnětí svobody na šest měsíců až tři roky. Trestem odnětí svobody na tři léta až osm let bude potres-

⁵⁸ Slovenský trestný zákon 300/2005 Z.z., § 240

⁵⁹ Slovenský trestný zákon 300/2005 Z.z., § 125

tán ten pachatel, který se takového činu dopustí ze zvláštních důvodů nebo tak učiní závažnějším způsobem.⁶⁰

Srovnání s českou právní úpravou: v české právní úpravě je podobné pachatelovo jednání uvedeno v § 226 v odst. 1 a 2. TZk.

5.8 Maření konkurzního nebo vyrovnávacího řízení podle § 242 a § 243 STZ

Trestný čin podle § 242 STZ je rozčleněn do dvou paragrafů: § 242 STZ a § 243 STZ. V § 242 STZ je stanoveno, že kdo maří konkurzní, vyrovnávací a restrukturalizační jednání tak, že nesplní uloženou povinnost podat včas návrh na vyhlášení konkurzu anebo uvede nepravdivé údaje o záznamu aktiv a pasiv, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let. Odnětím svobody na tři až deset let bude potrestán ten pachatel, který výše uvedeným jednáním způsobí větší škodu, nebo se tak dopustí ze zvláštních důvodů nebo závažnějším způsobem.⁶¹

V ust. § 243 STZ je vymezeno, že kdo maří konkurzní řízení tím, že zatají, nebo nevydá věc, která patří do konkurzní podstaty, nebo znemožní, aby se tato věc zapsala a odhadla, nebo zfalšuje, zničí či poškodí zaznamenané informace o majetku dlužníka, bude potrestán trestem odnětí svobody až na dva roky. (odst. 1, § 243 STZ). Pokud svým jednáním způsobí větší škodu, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let (odst. 2, § 243 STZ). Kdo výše uvedeným jednáním způsobí značnou škodu, nebo se tak dopustí ze zvláštních důvodů nebo závažnějším způsobem bude potrestán trestem odnětí svobody na tři roky až osm let (odst. 3, § 243 STZ). Kdo způsobí škodu velkého rozsahu, bude potrestán trestem odnětí svobody na čtyři roky až osm let (odst. 4, § 243 STZ).⁶²

Skutkové podstaty uvedené v § 242 a § 243 STZ můžeme vysvětlit následovně. Zatímco § 242 nám vymezuje jednotlivá chování pachatele, druhá skutková podstata (§ 243 STZ) spočívá jen v maření konkurzního řízení.

Srovnání s českou právní úpravou: v české právní úpravě bychom podobný trestný čin našli v ustanovení v § 225 TZk (porušení povinnosti v insolvenčním řízení). Zde je pacha-

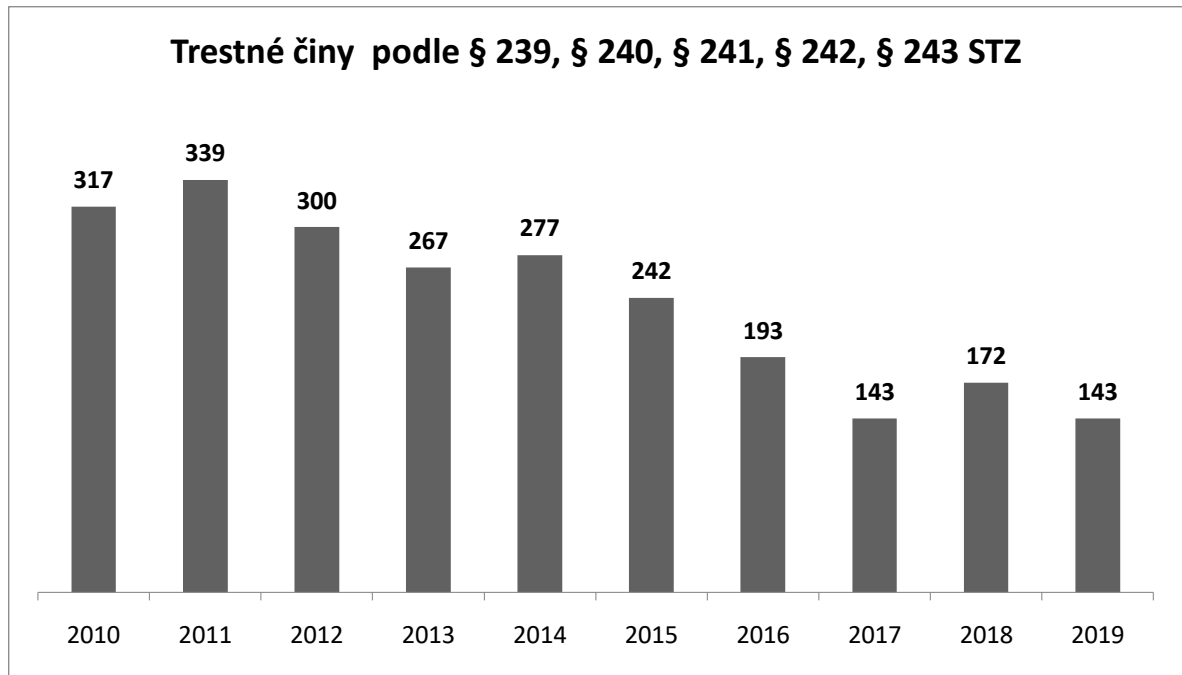
⁶⁰ Slovenský trestný zákon 300/2006 Z.z., § 241

⁶¹ Slovenský trestný zákon 300/2006 Z.z., § 242

⁶² Slovenský trestný zákon 300/2006 Z.z., § 243

telovo jednání vyjádřeno jako: „*kdo maří nebo hrubě ztěžuje*“ Slovenská právní úprava je v tomto případě mnohem přesnější.

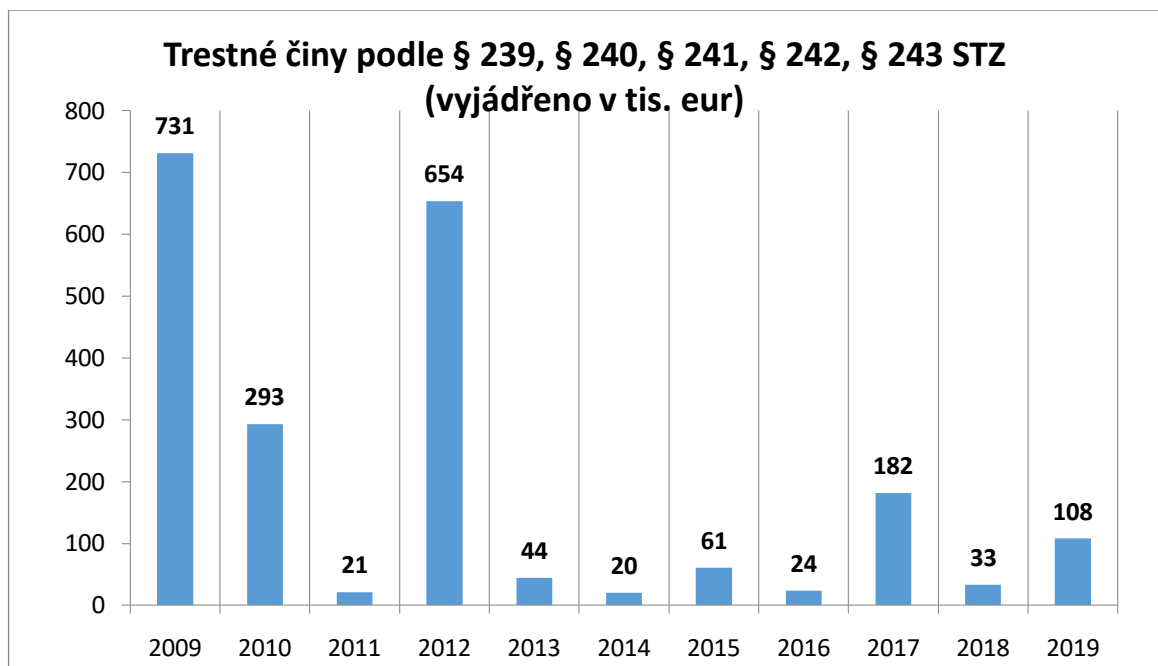
Graf 15 Počet zjištěných trestných činů podle § 239, § 241, § 242, § 243 STZ v letech 2010 – 2019

[Zdroj: Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, vlastní zpracování]

Z výše uvedené statistiky je zřejmé, že nejčastěji páchaným trestným činem za rok 2019 ve Slovenské republice, byl trestný čin poškozování věřitele podle § 239 STZ a trestný čin zvýhodňování věřitele podle § 240 STZ. Následují TČ maření konkurzního nebo vyrovnávacího řízení podle § 242 a podle § 243 STZ. Nejméně byly páchány trestné činy podvodný a zaviněný úpadek podle § 227 a podle § 228 STZ a trestný čin machinace v konkurzním a vyrovnávacím řízení podle § 241 STZ. Z pohledu celkového vývoje, od roku 2010 do roku 2019, mají majetkové trestných činů ve Slovenské republice tendenci klesat.

Graf 16 znázornění z hlediska průměrné škody v období 2009 – 2019

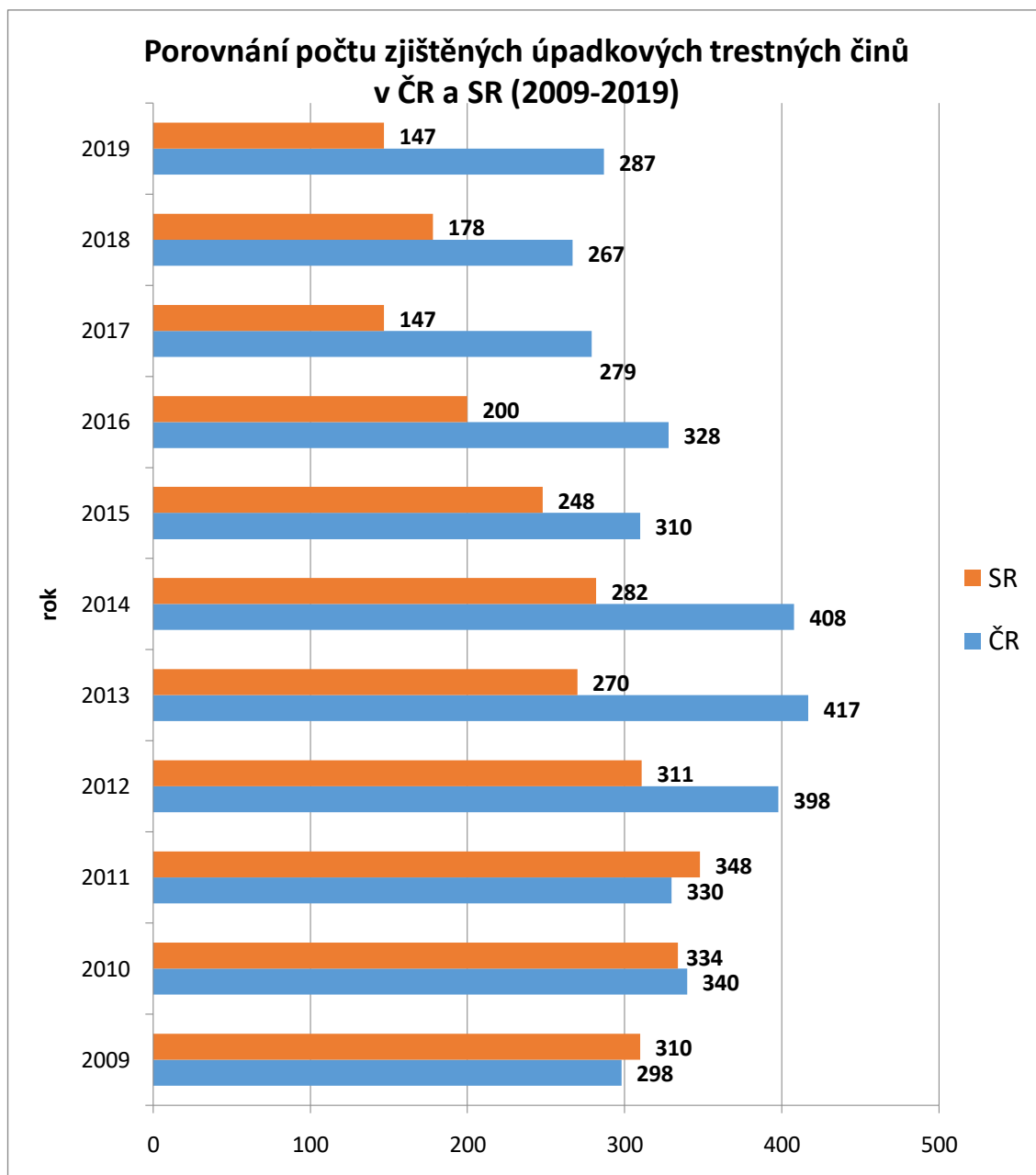

[Zdroj: Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, vlastní zpracování]

Z hlediska stanovené, průměrné škody na tom byl nejhůř rok 2009 (731 tis. eur) a rok 2012 (654 tis. eur.). Dále pak rok 2010 (293 tis. eur) a rok 2017 (182 tis. eur). Naopak nejnižší škoda byla, za výše uvedené trestné činy, zjištěna v roce 2014 (20 tis. eur) a v roce 2011 (21 tis. eur)

5.9 Komparace úpadkových deliktů z hlediska různých aspektů v ČR a SR

Graf 17 Porovnání počtu zjištěných úpadkových TČ v ČR a SR v období let 2009 – 2019

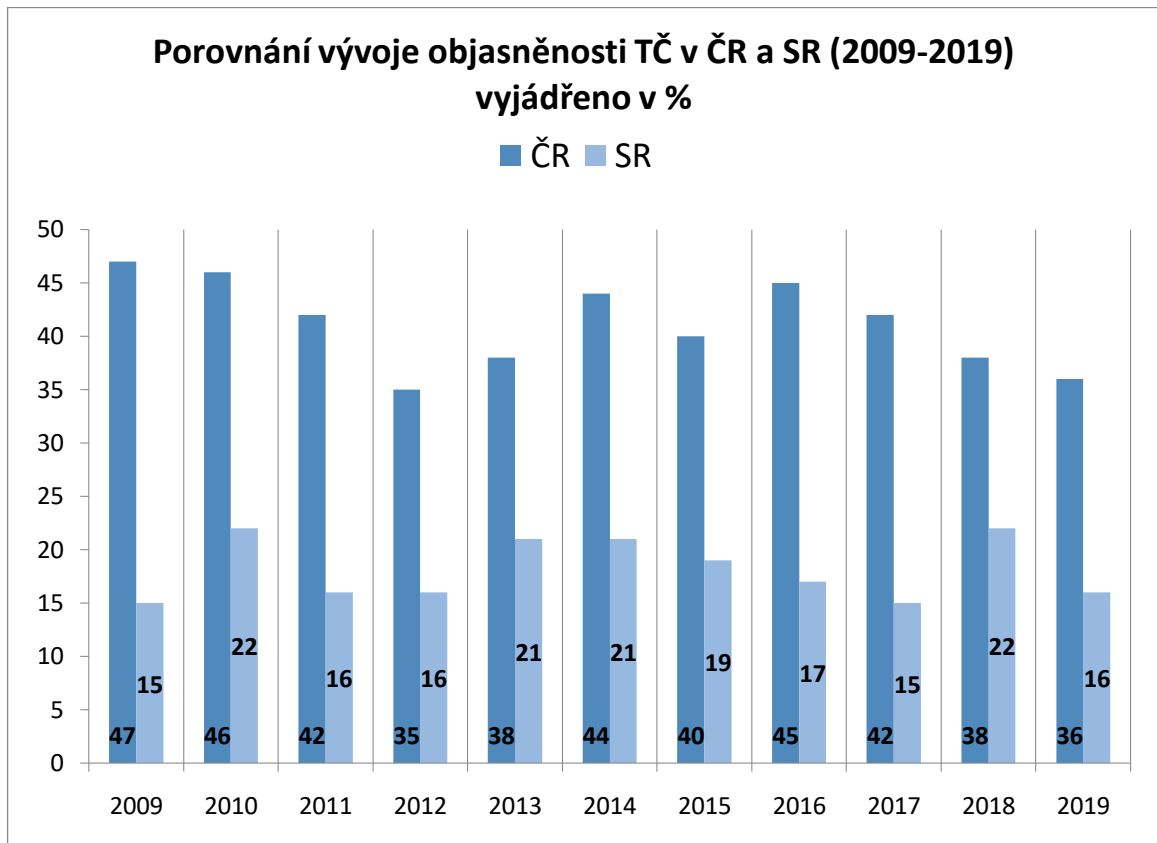

[Zdroj: Policie ČR a Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, vlastní zpracování]

Z výše uvedené statistiky vyplývá, že v letech 2009 – 2011 na tom byly oba státy, co do počtu zjištěných trestných činů podobně. Od roku 2011 až do roku 2014 se počet zjištěných trestných činů v ČR zvyšoval, v SR jejich počet klesal. Od roku 2014 do roku 2019 je

situace u obou států opět obdobná a počty zjištěných trestných činů mají spíše klesající tendenci.

Graf 18 Porovnání vývoje objasněných TČ v ČR a SR v letech 2009 - 2019

[Zdroj: Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, vlastní zpracování]

Z hlediska četnosti objasněných majetkových trestných činů na tom byly oba státy obdobně. Nejvíce objasněných trestných činů bylo v roce 2010 (ČR 46 % a SR 22 %). Naopak nejmenší počet trestných činů bylo objasněno v roce 2012 (ČR 35 % a SR 16 %) a v roce 2019 byla situace obdobná jako v roce 2017 (ČR 36 % a SR 16 %)

Komparace české a slovenské právní úpravy z hlediska majetkové škodyTabulka 1 Majetková škoda – slovenská právní úprava⁶³

Slovenská právní úprava	
Škoda malá	Do 266 eur
Škoda větší	Nejméně desetinásobek škody malé
Značná škoda	Nejméně stonásobek škody malé
Škoda velkého rozsahu	Nejméně pětsetinásobek škody malé

Tabulka 2 Majetková škoda – česká právní úprava⁶⁴

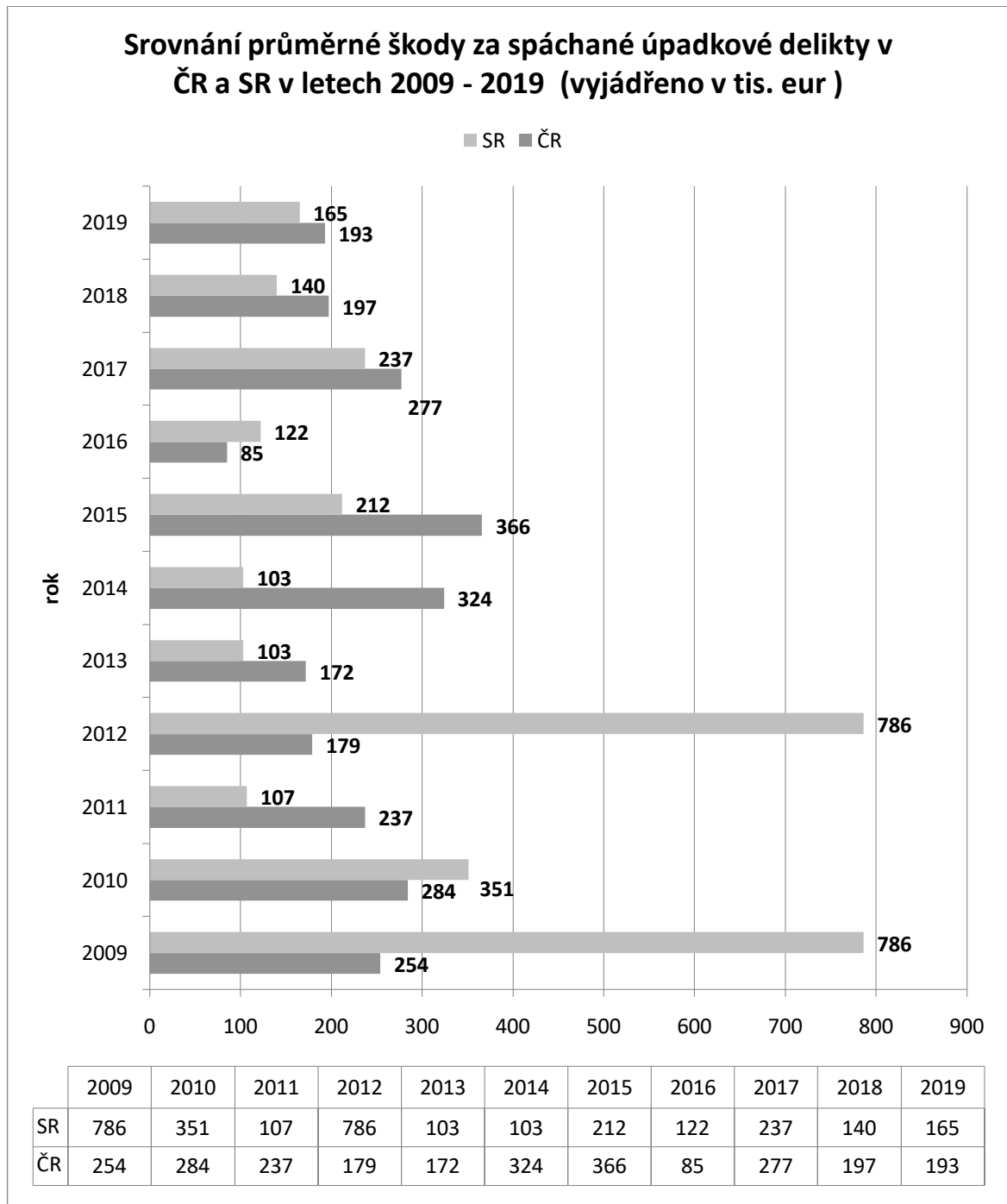
Česká právní úprava	
Škoda nikoli nepatrná	Nejméně 5 000 Kč
Škoda nikoli malá	Nejméně 25 000 Kč
Větší škoda	Nejméně 50 000 Kč
Značná škoda	Nejméně 500 000 Kč
Škoda velkého rozsahu	Nejméně 5 000 000 Kč

U vymezení majetkové škody pozorujeme rozdíly mezi českou a slovenskou právní úpravou. Slovenská právní úprava je vymezena v ust. § 125 STZ a má čtyři položky. Česká právní úprava vymezuje majetkovou škodu v ust. § 138 TZk a je rozčleněna na pět položek. Oproti slovenské úpravě má navíc stanovenou škodu nikoli nepatrnou.

⁶³ Dle zákona č. 300/2005 Z.z., § 125 STZ

⁶⁴ Dle zákona č. 40/2009 Sb., § 138 TZk

Graf 19 Srovnání průměrné škody za spáchané úpadkové delikty v ČR a SR

[Zdroj: Policie ČR a Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, vlastní zpracování]

Průměrná škoda je zde vypočítána, jako podíl způsobené, celkové škody a počtu zjištěných trestných činů.

6 NÁVRHY DE LEGE FERENDA

Ve snaze o rozbor obou právních úprav jsem dospěla k závěru, že je slovenská právní úprava, co se majetkových trestných činů týká, z mého hlediska o něco podrobnější. Hned na první pohled bych ovšem slovenské právní úpravě vytkla zpřeházený sled trestných činů. Zatímco má česká právní úprava výčet trestných činů seřazeny tak, jak jdou po sobě (§ 222, § 223, § 224, § 225, § 226, § 227) slovenská trestní úprava je vymezuje v ne jdoucím po sobě sledu (§ 227, § 228, § 239, § 240, § 241, § 242 a § 243). Také poslední úpadkový trestný čin § 242 maření konkurzního a vyrovnávacího řízení je rozdělen do dvou částí (§ 242 a § 243). Naopak oceňuji změny v trestním řádu, kdy si slovenská úprava klade za cíl zrychlování trestních procesů především tím, že oddělila činnosti orgánu policie a prokuratury od činností soudů.

Obě právní úpravy, které jsou zahrnuty v insolvenčním a trestním právu, jsou dle mého názoru dostačující. Obě tak považuji za stejně dobré a nepreferuji jednu před druhou, naopak zastávám názor, že by mohla být jedna druhé inspirací. Samotný postih úpadkové kriminality je u obou právních úprav také dle mého názoru také dostatečný.

Závěrem bych chtěla říci, že tak jak se vyvíjí a roste moc právnických osob, budou narůstat i počty trestných činů. To by mělo být podnětem pro postupné přizpůsobování právní úpravy a počínání státních orgánů při jejich stíhání.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla analýza trestné činnosti, která je páchána ve spojitosti s insolvenčním řízením. Předmětem každé insolvence je majetek a majetkové vztahy mezi dlužníkem a věřitelem. Proto, jak již jsem ve své práci uvedla výše, řadíme tyto trestné činy mezi tzv. majetkové trestné činy, nebo také úpadkové delikty. Protože jsou tyto trestné činy obsaženy jak v trestním, tak v insolvenčním zákoně, jsou v úvodu práce nejprve vysvětleny základní pojmy a vymezena příslušná legislativa.

Podrobněji pak byly popsány trestné činy: poškození věřitele (§ 222 TZk), zvýhodnění věřitele (§ 223 TZk), způsobení úpadku (§ 224 TZk), porušení povinnosti v insolvenčním řízení (§ 225 TZk), pletichy v insolvenčním řízení (§ 226 TZk) a trestný čin porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227 TZk). V závěr teoretické části práce jsou zmíněny i některé další trestné činy, které jsou páchány v souvislosti s úpadkovými delikty.

Praktická část práce je věnována především analýze a komparaci trestných činů. V první části práce jsou z dostupných statistických údajů Policie ČR, dopodrobna znázorněny jednotlivé trestné činy z hlediska počtu spáchání v jednotlivých krajích i jejich celkový vývoj za poslední desetiletí. Znázornit se jsem snažila nejen samotné počty spáchaných trestných činů ale i přehled jimi způsobenu vyčíslenou škodu. Druhá polovina praktické části práce je pak věnovala komparaci naší právní úpravy s právní úpravou cizí země. Ke srovnání jsem si vybrala Slovenskou republiku. Učinila jsem tak především z důvodu naší společné minulosti a ze skutečnosti, že právní úprava byla po dlouhá léta pro oba státy společná. Za zajímavé považuji pozorování rozdílů, v rámci zpracovávání jednotlivých skutkových podstat, které po rozdělení obou států nastaly. V závěru práce jsou pak uvedeny některé vlastní postřehy a návrhy dle lege ferenda.

Po zhodnocení vývoje jednotlivých úpadkových trestných činů jak v České republice, tak Slovenské republice jsem dospěla k závěru, že četnost zjištěných trestných činů mají za poslední léta klesající tendenci. Myslím si, že za tímto výsledkem stojí především dobře zpracovaná právní úprava. Vypovídá o tom i skutečnost, že se dřívější právní úprava (trestní zákon č. 140/1961 Sb.), která byla nahrazena stávající právní úpravou, změnila jen nepatrně. Můžeme tedy říci, že je považována za dobře zpracovanou. Z analýzy dále vyplynulo, že vzhledem k poměru obyvatel ve srovnávaných zemích, je situace u obou států

velmi obdobná. Platí to, jak z hlediska počtu zjištěných trestných činů, tak i z hlediska srovnání průměrné majetkové škody.

Z analýzy jednotlivých úpadkových deliktů, tak jak je vymezuje česká i slovenská právní úprava vyplývá, že obě tyto právní úpravy poskytují dostatečnou ochranu věřitelova práva. Zároveň se snaží dlužníkovi, který se ocitl v úpadku, vytvořit vhodné podmínky pro vyřešení jeho situace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Právní předpisy

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení Rady (ES) 1346/2000, o úpadkovém řízení, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č.311/2007Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení.

Odborné časopisy

PŮRY, František, KUČHTA, Josef. Postih úpadkových deliktů podle nového trestního zákoníku s přihlédnutím k úpravě přípustného rizika. *Bulletin advokacie*, 2011, č. 9, s. 13.

Bulletin advokacie [online]. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 2007

Monografie, články, sborníky

DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 1568 s. ISBN 978-80-7478-790-4.

DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník. Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-675-0.

HÁSOVÁ, Jiřina a Tomáš MORAVEC. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-715-6.

PROUZA, Daniel. *Trestní zákoník s judikaturou*. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckova edice zákonů s judikaturou. ISBN 978-80-7400-187-1.

KOZÁK, Jan. *Insolvenční zákon a předpisy související: komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-135-4.

HRADIL, Petr. *Právo pro gymnázia, obchodní akademie, střední a vyšší odborné školy: podle právního stavu k 1.1.2016*. Valašské Klobouky: Petr Hradil, 2016. ISBN 978-80-270-0438-6.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo procesní: podle stavu k ...*. Praha: Leges, 2010-. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-278-3.

ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

ZELENKA, Jaroslav. *Insolvenční zákon: (zákon č. 182/2006 Sb.) : poznámkové vydání s důvodovou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-657-0.

PÚRY, František. *Úpadkové trestné činy v České republice*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-293-9.

Internetové zdroje

Úpadkové právo [online]. 2011 - 2019 [cit. 2020-06-26]. Dostupné z: <http://www.upadkovopravo.cz/>

Policie. cz: Statistické přehledy kriminality za rok 2019 [online]. [cit. 2020-06-26]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>

Cizojazyčné zdroje:

Slovenský trestní zákon. 2006. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2006. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-733-8055-2.

Slovenský trestní řád. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2006. Prameny (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 80-733-8056-0.

Trestný zákon: komentár. V Prahe: C.H. Beck, 2011. Beckova edícia komentované zákony. ISBN 978-80-7400-394-3.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- TČ trestný čin
- TZk trestní zákoník
- STZk slovenský trestní zákoník
- ČR Česká republika
- Sb. Sbírka zákonů v ČR
- Ust. Ustanovení
- Odst. Odstavec
- SR Slovenská republika
- Z.z Zbírka zákonů Slovenské republiky

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1: subjekty insolvenčního řízení [vlastní zpracování dle insolv. zákona].....	14
Obrázek 2 způsob řešení úpadku. [Vlastní zpracování dle Bussinesinfo.cz]	19
Tabulka 1 Majetková škoda – slovenská právní úprava	52
Tabulka 2 Majetková škoda – česká právní úprava	52

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1	Struktura úpadkových deliktů na spáchaných na území ČR v roce 2019	32
Graf 2	Vývoj úpadkových trestných činů od roku 2010 do roku 2019	33
Graf 3	Trestný čin poškození věřitele spáchaný v jednotlivých krajích v roce 2019.....	33
Graf 4	Trestný čin zvýhodnění věřitele spáchaný v jednotlivých krajích v roce 2019	34
Graf 5	Trestný čin způsobení úpadku spáchaný v jednotlivých krajích v roce 2019	34
Graf 6	Trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení v jednotlivých krajích v roce 2019	35
Graf 7	Trestný čin poškození věřitele podle § 222 TZk v období 2008 - 2019.....	36
Graf 8	Trestný čin zvýhodnění věřitele podle § 223 TZk v období 2008 – 2019).....	36
Graf 9	Trestný čin způsobení úpadku podle § 224 TZk v období 2008 - 2019.....	37
Graf 10	Trestný čin porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 TZk v období 2008 – 2019	38
Graf 11	Trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 TZk v období 2008 – 2019.....	38
Graf 12	Počet zaznamenaných úpadkových trestných činů na Slovensku v roce 2019	41
Graf 13	Počet zjištěných TČ podle § 227 a § 228 STZ v letech 2010-2019	44
Graf 14	Trestné činy podle § 227 a § 228 STZ znázorněné z hlediska průměrné škody v období 2009 – 2019	44
Graf 15	Počet zjištěných trestných činů podle § 239, § 241, § 242, § 243 STZ v letech 2010 – 2019	48
Graf 16	znázornění z hlediska průměrné škody v období 2009 – 2019	49
Graf 17	Porovnání počtu zjištěných úpadkových TČ v ČR a SR v období let 2009 – 2019.....	50
Graf 18	Porovnání vývoje objasněných TČ v ČR a SR v letech 2009 - 2019.....	51
Graf 19	Srovnání průměrné škody za spáchané úpadkové delikty v ČR a SR.....	53